

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
v upravi prejemati mesečno . . . " 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inzerati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oglasila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Besede ljubljanskega knezoškofa
dr. A. B. Jegliča vojakom.

V usodepolnih zadnjih dneh je daroval prevzvišeni ljubljanski knezoškof vojakom sv. mašo, ter je po sv. maši vojake tako-le nagovoril:

Slovenski, krščanski možje, zbrani ste, da pred obhodom na bojno polje pred Bogom vsevednem, neskončno svetem in pravičnem zaprisežete neomahljivo zvestobo svojemu presvetlemu cesarju, svoji prelepi avstrijski domovini, in sicer zvestobo do zadnjega zdihljeja, zvestobo do smrti. Zato v tem nenavadno resnem trenutku nekoliko spodbudljivih besedi v luči krščanskih resnic.

Več let je presvetli cesar v svoji krščanski ljubezni vojsko zastavljal, zavedajoč se svoje odgovornosti pred božjim sodnikom za blagor in življenje svojih narodov. Toda ravno ta ljubezen je Njega sedaj kar naravnost prisilila, da sovražnikom svojim, našim in božjim napove pravično vojsko.

Možje, kliče Vas cesar, da v imenu božjem z orožjem v roki kaznujete hudodelstvo umorstva našega prestolonaslednika in njegove soproge, kakor se je v peklenški hudobiji zasnovalo in podpiralo v srbskem kraljestvu.

Možje, kliče Vas cesar, da z orožjem v roki maščujete skrajno krivična, že večletna prizadevanja, razkosati in uničiti krasno našo Avstrijo pod žezlom naše starodavne habsburške cesarske rodovine, da maščujete zvičajno zapeljevanje naše mladine na izdajstvo domovine in cesarja, da, na črno, sramotno izdajstvo!

Možje, kliče Vas cesar, da z orožjem v roki branite katoliško Avstrijo, katoliško našo cesarsko rodovino zoper zaklete sovražnike samega Jezusa, pričujočega v Zakramentu ljubezni. Vam je li znano, od kdaj se naše cesarstvo, se presvetli vladar prav posebno sovraži, od kdaj so napor zoper cesarstvo in cesarsko rodovino posebno brezobzirni in posebno divji postali? Od septembra leta 1912., od onega slavnostnega kongresa na cesarskem Dunaju, ko smo se s cesarsko hišo na čelu klanjali svojemu Jezusu, svojemu Gospodu in Bogu: zato v boj zoper sovražnike božje, zoper sovražnike katoliške Avstrije, zoper sovražnike katoliške habsburške hiše.

Možje, kako vzvišen, kako svet, kako Bogu dopadljiv je boj, v katerega ste poklicani! Z Vami je pravica, z Vami je Bog, Gospodar vojskinih trum!

Možje, ne bojte se! Zapustili ste svoje družine; bridkost srca, opravljeno bridkost srca ste možato premagali, ker Vas kličejo višje in svetelje dolžnosti. Za dom ne skrbite preveč! V krščanski ljubezni je vse tako urejeno, da delo ne bo zaostalo; mi duhovni, deželni odbor in cesarska vlada si bomo s pomočjo raznih društev prizadevali pomagati Vašim družinam; možje ne bojte se! Trpljenje, težko trpljenje Vas čaka, težek križ Vam je naložen. Pa saj ste krščanski možje, pa gledate Kristusa, ki je s svojim svetim križem odrešil svet. Vsaki dan zadenite težki križ na rame, in sicer tako, da Vam zaleže za Vašo dušo, zaleže za Vašo večnost. Zato vsaki dan zjutraj in v kaki nenavadni bridkosti vzdihnite: „O presladko Srce Jezusovo, vse bridkosti in križe današnjega dneva Ti darujem na Tvoje svete namene in v spravo za razžalitve, katere Ti v presvetem Zakramentu trpiš.“ Samo to vzdihnite in vsako trpljenje Vam zaleže za večnost.

Možje, ne bojte se! Morebiti nekatere od Vas na bojnem polju čaka smrt? O, junaška smrt, o sveta, o srečna smrt! o mučeniška smrt! Pa kaj pravim smrt: ne, ne, ne čaka Vas smrt, ampak čaka Vas posmrtno življenje, preblašeno, nebeško življenje, po katerem koprimo vsi. Da bo morebitna smrt tako zaslužna, vzdihnite vsaki dan k Bogu, rekoč: o moj Bog, iz Tvojih rok, rad sprejem tudi smrt kakršnokoli, kjerkoli in kadar koli. Taka žrtev celo vice izbriše.

Možje! V srednjem veku se je po Evropi razlegal klic: „Tako hoče Bog!“ in tisoči so zapustili dom ter šli osvajat Jeruzalem iz rok nevernikov. Klic: „Tako hoče Bog!“ je dvignil tudi Vas v sveti boj za katoliško Avstrijo, v pravičen boj za predobrega cesarja, v kaznovalec boj zoper brezvestne hudodelce. Torej naprej: z Vami je Bog; naprej za izvrstnimi vojskovodji; naprej k slavni zmagi!

Možje, vzdihujte: „Pod Tvoje varstvo pribežimo, o sveta božja Porodnica, ne zavrzi naših prošelj v naših potrebah, temveč reši nas vselej iz vseh nevarnosti!“

Sedaj pa prisežite, prisežite pred Bogom zvestobo, popolno zvestobo, da s tako sveto prisego posvetite svoj boj, da s tako sveto prisego počastite Boga, da si s tako sveto prisego zagotovite zmago. Amen, amen!

To so krasne apostolske besede, ki naj bi spremljale vse slovenske vojake v pravičnem boju. Priobčujemo jih, ker nam patrijotična dolžnost vелеva, da se splošno razglase.

Izjalovljeni načrti Belgičev. — Ruski
dreadnought ponesrečil. — Francozi
poraženi pri Mühlhausenu. — Poraz
tretje ruske kavalerijske divizije. —
Odbornica „Rdečega križa“ grofica
Christalnigg ustreljena. — Na naših bo-
jiščih ni bilo posebnih dogodkov.

BELGIJSKI NAČRTI V VODO PADLI.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. urad.) »Kreuzzeitung« piše, da so Belgičel ime-
li namen z obrambo Lütticha nemško
armado najmanj tri do štiri tedne za-
drževati. Zaradi tega je zavzetje Lüttich-
a junaško delo prve vrste nemške ar-
made.

× × ×

RUSKA LADIJA »ANDREA« NASEDLA.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Nem-
ški listi pišejo: Nemci, došli iz Finske, po-
ročajo, da je ruski dreadnought »Andrea«
nasedel in da leži do polovice dolgosti na
suhem. Rusi so zaradi tega že v skrbeh
za varstvo finskih vod.

× × ×

PRI MÜHLHAUSNU PORAZENI 7. FRAN-
COSKI ARMADNI ZBOR.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Wol-
fov urad poroča 10. t. m.: Sedmi francoski
armadni zbor in ena pehotna divizija bel-
fortske posadke sta v zgornji Alzaciji pro-
drli do Mühlhausna. Danes so jih vrgle
naše čete iz neke utrjene postojanke za-

hodno pri Mühlhausnu. Sovražnik se je
umikal proti jugu. Naše izgube niso znat-
ne, sovražnikove izgube so velike.

× × ×

TRETJA RUSKA KAVALERIJSKA DI-
VIZIJA VRZENA ČEZ RUSKO MEJO.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Tri
obmejne stotnije, podpirane po na pomoč
došli artiljeriji, so vrgle nazaj tretjo rusko
kavalerijsko divizijo, ki je poizkušala pri
Romeichnu in Schleubnu prodreti čez
mejo.

× × ×

GROFICA CHRISTALNIGG USTRE-
LJENA V AVTOMOBILU.

Celovec, 10. avgusta. (Kor. ur.) Gro-
fica Luti Christalnigg, rojena grofica Belle-
garde, žena graščaka v Svincu, nadporoč-
nika grofa Oskarja Christalnigga, se je pe-
ljala sinoči zvečer v avtomobilu čez Predil
v Gorico kot odbornica »Rdečega križa«. Grofica, ki si je preskrbela za vožnjo do-
voljenje deželne vlade, je bila v Bovcu na
Goriškem ustreljena. Podrobnosti niso
znane. Grofica je za »Rdeči križ« zelo

delovala in je bila v celi deželi priljubljena.
Poročilo o njeni žalostni smrti se je povsod
z veliko žalostjo sprejelo.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. urad.) Grofica Christalnigg je bila v Bovcu
ustreljena od vojaške straže, ker šo-
fer ni ustavil avtomobila na klic straže.

Grof Christalnigg, soprog ponesre-
čene grofice, je zaveden koroški Slove-
nec. Ur.

× × ×

POSVARJENI AVTOMOBILISTI.

Dunaj, 10. avgusta. (Kor. urad.) C.
kr. korespondenčni urad prosi časopi-
se, naj objavijo sledeči opomin: Avto-
mobilisti se opozarjajo, naj na klic žan-

Več ruskih generalov odstopilo radi ko-
rupcije v ruski armadi.

Krakov. Tukaj se je izvedelo, da
so mnogi ruski generali odložili svoje
časti, ker se ni v skladiščih našlo niti
polovice tega, kar je bilo vpisanga v
inventarju.

Ruska дума.

RUSKI CAR NAGOVORIL RUSKO
DUMO.

Peterburg, 10. avgusta. (Kor. urad.)
Ruski car je včeraj v zimski palači ob
navzočnosti glavnega poveljnika ruske
armade velikega kneza Nikolaja Niko-
lajeviča in vseh ministrov sprejel ru-
sko dumo in državni svet. Ruski car
je navzoče nagovoril: V teh pomembnih
dneh razburjenja in nemira, katere pre-
življa Rusija, izročam svoj pozdrav in
upam, da bo vsa Rusija vojsko, katero

darjev, vojaških patrolj in drugih var-
nostnih organov takoj svoje vozove
ustavijo, da ne pridejo v nevarnost živ-
ljenja. Tem organom je strogo naroče-
no, da posvečajo vozovom te vrste naj-
večjo pozornost.

× × ×

Z NAŠIH BOJIŠČ.

Dunaj, 10. avgusta. (Kor. ur.) Na juž-
nem bojišču ob Drini in ob Savi je splošno
mirno. Včeraj so poizkusili črnogorski od-
delki vpasti čez hercegovsko mejo. Črno-
gorci so tudi v oddelku Teodo včeraj ži-
vahno, a brezuspešno streljali iz topov. Ob
ruski meji ni bilo bistvenih dogodkov.

sem dolžan Gospodu, vodila do srečne-
ga konca. V tem soglasnem viharju lju-
bezni in gorečnosti vseh, ki so odločeni
tudi življenje žrtvovati, črpal moč za
bodočnost, v kateri gremo nasproti sla-
vi in časti. Ne borimo se samo za čast
in ugled naše države, ampak bojujemo
se tudi za naše slovanske brate in naše
brate po veri, s katerimi nas veže krv-
no sorodstvo. V tem trenutku z vese-
ljem opazujem, kako se združenje vseh
Slovčanov z Rusijo močno in nerazdru-
ljivo izvršuje.

RUSKI MINISTER SAZONOV V RUSKI
DUMI.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. urad.)
Wolfov urad poroča o govoru ruskega
zunanjega ministra Sazonova v dumi.
Ko je Sazonov konstatiral, da je Rusija
predrzo izzivanje Nemčije (!) na voj-
sko vojno napoved sprejela, je rekel, da
se sovražnikom Rusije ne bo posrečil
poizkus zvaliti evropski požar na hrbej

Rusiji. Zgodovina bo govorila. Rusija da je hotela mir (!) in da hoče ohraniti svojo zgodovinsko moč in neodvisno silo v Evropi. Avstrija da je hotela preprečiti zedinjenje Slovanov na Balkanu in pripraviti Rusijo na Balkanu ob vsako veljavo in vpliv. Rusija ni mogla Srbije pustiti pasti in ji je morala zato pomagati. Ne more pa tudi pustiti, da bi nemška država Evropi ukazovala.

V Berolinu prijeli ruski ogleduhi.

Berolin. V Berolinu je aretiranih mnogo Rusov, ki so osumljeni špijonaže. V Tempelhofu je bil aretiran mlad Rus, ki je nameraval napad na most. Pri njem so našli bombo. Aretiran je bil od nemških častnikov neki Rus, ki je bil oblečen v sivo uniformo ulanskega častnika. Razburjeno ljudstvo ga je hotelo linčati. Nadalje je bil aretiran mlad par. Dama je bila oblečena v obleko protestantske diakonise. Neki Rus, oblečen v obleko katoliškega duhovnika, je nameraval vreči bombo iz četrtega nadstropja na železniško progo. V pravem času je bil še opažen in aretiran. Nadalje so aretirali še več Rusov, ki so bili različno preoblečeni in so nameravali izvesti različne atentate. Napad na kraljevo banko je bil tudi nameravan, pa so ga preprečili in zlikovce prijeli. Pri njih so našli bombe.

Nemški zrakoplovi v boju za Lüttich.

ZEPELINOVEC SE PRI LÜTTICHU IZVRSTNO IZKAZAL.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) »Berliner Tageblatt« objavljajo z dovoljenjem vojaških oblasti v »Kölnischer Volkszeitung«, da se je boja pri Lüttichu zelo uspešno udeležil tudi zrakoplov »Z VI«. Iz zrakoplova se je vrgla iz višine 600 m bomba, ki je odpovedala. Zrakoplov se je nato spustil na višino 300 m, nakar so vrgli iz njega 12 bomb, ki so vse eksplodirale in mesto na več krajih zažgale.

Srbi so nameravali umoriti tudi bulgarskega kralja.

»Rumunski Lloyd« poroča: V Sofiji izhajajoči list »Cambana« je razkril, da so v Beogradu prišli na sled komplotu, po katerem naj bi postal žrtev kralj bulgarski. Šest Srbov je hotelo kralja umoriti pri posvečanju cerkve Aleksander Nevsky.

Bulgarija.

BOLGARSKI KOMITAŠI.

Solun, 10. avgusta. (Kor. urad.) Iz Soluna poročajo, da se bolgarski komitaši zbirajo, da uderejo v srbsko Makedonijo. Prebivalstva v Makedoniji se je polastila velika panika.

BULGARIJA NEUTRALNA DO KONCA EVROPSKE VOJSKE.

Sofija, 10. avgusta. (Kor. ur.) Bulgarski uradni brzojav poroča: V sobranju je šef bulgarske vlade, Radoslavov, proglasil nevtralizacijo Bulgarke do konca evropske vojske. Če bo pa napadena, bo znala napadu ost odbiti s silo. Da se Bulgarija vsem eventualnostim izogne, je proglašeno povsod vojno stanje.

Revolucionarni pojavi v Novi Srbiji.

»Albanska korespondenca« poroča iz Soluna: Vsa poročila, ki prihajajo sem iz srbskega dela Makedonije, so polna naraščajočega razburjenja med prebivalstvom proti Srbom. Splošni poziv k orožju, katerega je izdala srbska vlada na prebivalstvo novoosvojenega ozemlja, je pokazal zelo pomanjkljiv uspeh. Tako albansko kakor tudi bulgarsko prebivalstvo je odklonilo slediti pozivu. V tem delu smatra prebivalstvo, da je prišel čas, ko se otrese osovražene srbske vlade. Obsežna in z nasilnimi sredstvi izvršena revizija živine in živil za srbsko armado je v Makedoniji povzročila razburjenje, tako da so v nekaterih krajih naravnost odklonili izročitev taistih. Z ozirom na grozeče postopanje bulgarskega prebivalstva v Makedoniji izročajo srbske oblasti mohamedanskemu prebivalstvu orožje in ga izkušajo nahujskati proti Bulgarom. V mnogih krajih se je izvršilo več aretacij. V okolici Bitolja beži prebivalstvo s svojo živino v gorovje.

Turčija.

TRAKI PROTI TRIPLENTENTI.

Carigrad, 10. avgusta. (Kor. urad.) Turški listi pišejo vsi za Nemčijo in Avstrijo in so zelo hudi na Anglijo, ker je Osmanom ugrabila dva drednota. Pravijo, da bi poraz Anglije in Francoske zelo razveselil vse prave Osmane.

VOJNI KREDIT V TURČIJI.

Carigrad, 10. avgusta. (Kor. urad.) Turški uradni list prinaša irade (dekret), po katerem se odkažejo turškemu vojnemu ministru 3 milijoni funtov kredita.

Holandska grozi Angležem, da podere svoje nasipe.

Pariz, 8. avgusta. Iz Amsterdamu se poroča, da je nad 240.000 ljudi mobiliziranih. Nadalje se poroča, da so Nizozemci vse pripravili, da lahko odpro nasipe in tako poplavijo defenzivno cono. Kakor znano, je velik del severne Nizozemske med Severnim morjem in Zuydrskim morjem, to je ozemlje med Amsterdamom do Helderu, ljudska roka iztrgala morju z velikimi nasipi, ki zabranjujejo, da morje zemlje ne more poplaviti. Pred poplavo zavarovana zemlja tvori najrodovitnejši del Nizozemske, ki leži pod morsko gladino. Večkrat že so Nizozemci preprečili francosko invazijo tako, da so odprli nasipe in poplavlili svojo zemljo.

Ruski kozaki.

ŠTEVILNE DEZERTACIJE KOZAKOV.

Lviv. »Dilö« poroča iz Černovic: Semkaj je prišlo mnogo kozakov-dezertarjev. Dezertacije se ponavljajo vsak dan.

»JUNAŠTVO« KOZAKOV.

Berolin. V mali obmejni vasi Skotten je bil umorjen od kozakov neki posestnik majhnega posestva s svojim sinom in hčerjo.

Vroča poljska tla.

Dežela, ki ima veliko preteklost, izobrazbe zmožno viteško ljudstvo, polno žarečega patriotizma, ki se rado vname za ideale in je sposobno za nesebično navdušenje, stoji pod pritiskom azijskega nasilja, pod zasmehljivo samovoljo moskovitskih oblastnikov, ki brezprimerno višjo inteligenco s knuto kozakških tolpe pritiskajo k tlom. V pregovor je prišla domovinska ljubezen nesrečnih Poljakov in vedno in vedno zopet vidimo v zgodovini, kako se to impulzivno ljudstvo dviga proti svojim barbarim zatiralcem.

Debel zvezek v krvi se topečih dogodkov je poljska zgodovina od razdelitve kraljestva leta 1772, in 1793. Brez pomoči je takrat ležala Poljska med tremi velesilami. Leta 1794. je ruska carica Katarina ukazala, da se razpusti narodna brambna moč Poljske, in lahko se reče, da se od tega časa začneja poljske vstaje. Tadej Kosciuszko je padel kot prva žrtev. Po prvih uspehih proti Rusom je leta 1794. izgubil Krakov in Varšavo in po krvavi bitki pri Macejovicah svobodo in življenje; zmaga je bila na strani Rusov pod generalom Suvarovom. Po tem porazu je Rusija končno anektirala Poljsko v sedanjem obsegu.

Pod Napoleonom se je zdela, da bodo napočili lepši časi za poljsko ljudstvo. Po miru v Tilzitu leta 1807. je hotel Korzikanec ustanoviti varšavsko vojvodino in Poljska se je s svojo pehoto in konjenico pod knezom Poniatovskim, ki je kasneje padel v bitki pri Lipsku, postavila v boj proti staremu dednemu sovražniku pod Napoleonovo zastavo. Po Napoleonovem padcu je iz varšavske vojvodine nastalo poljsko kraljestvo z ruskim velikim knezom kot kraljem! Ta je uvedel vlado nezasišane samovolje, katere uspeh je bila vstaja v Varšavi leta 1830. V petih bitkah so bili Poljaki potisnjeni nazaj in po bitki pri Ostrolenki in krvavi osem mesečni podrobni vojni so izgubili svojo svobodo in pravice. Težje nego kdaj prej je ležala carjeva roka na njih. Preganjanja in usmrčitve so bile na dnevnem redu. Dosledno in s strašno strogostjo so se uničile vse predprave in svoboščine Poljakov, poljske oblasti odpravile, uprava, pošta, šola in finance rusificirale; celo ime so vzeli nesrečni deželi. Z vsemi nasilnimi sredstvi carskega despotizma se je krvavo zatrla vsaka patriotska gibanja. Katoliška cerkev se je s silo zatrla. Ruski oblastniki so se s svojim priveskom vsespod razopirili in popolnoma iztisnili poljsko inteligenco. Tudi deželni jezik je bil v zasebnih in javnih zavodih prepovedan. Ta pritisk na Poljake je rodil mnogo manjših vstaj in atentatov na vodeče osebe ruskega režima. To je trajalo do najnovejšega časa. Zlasti po neslavni rusko-japonski vojni je upor znova zaplamenel. Takrat je s sodelovanjem revolucionarne socialistične stranke na vseh straneh ruskega orjaka izbruhnila revolucija: v Kijevu, Odesi, ob Kaspiškem morju, Kronštatu in Sebastopolu. Tudi Poljska je doživela dneve groze. Od 22. do 24. junija 1905 so v Lodzu divjali po-

ulični boji, v katerih je nastopilo šest vojaških polkov z artiljerijo ter je bilo ubitih nad 2000 vstajsev. Tudi v Varšavi in ostalih pomembnih krajih so se vršili ljuti boji. Leta 1906. so končno bajoneti in topovi upostavili mir, mir pod vislicami!

Predaleč bi vodilo, ako bi hoteli le površno opisati vse stiske, ki jih je moralo od tedaj od rusovstva pretrpeti poljsko ljudstvo in zlasti inteligentni krogi. Zato je razumljivo, da vse hrepeni po rešitvi, ki jo prinašata Nemčija in Avstrija. Glasom zadnjih vesti Rusi naravnost beže iz poljskega ozemlja, tla so jim postala prevročna in vedeli so, da ako bi se še res kje upali upreti nemški armadi, tega ne smejo storiti na poljskih tleh, kjer bi jim poljska ljudska armada padla v hrbet.

Rumunija na strani trozveze.

Bukarešt, 10. avgusta. (Kor. urad.)

»Seara« piše: Ako bi Rumunija na lastno željo ali pa vsled spremenjenih razmer morala svojo nevtralizacijo prekoračiti, je gotovo, da bo njena najugodnejša pozicija na strani trozveze.

Ob pogibli angleške križarice „Amphion“.

Med najuspešnejše orožje, s katerim se branijo obmorska obrežja, spadajo pomorski podkopi (mine). Podkop se nahaja pod vodo; ko zadene ladja nanj, se razpoči in preluknja ladjo, ki se nato navadno potopi.

Razločujemo: opazovalne pomorske podkope, podkope, ki se pogojno zažigajo in takozvane kontaktne podkope.

Opazovalni podkopi so bolj redki. Z njimi so zaznamovana francoska pristanišča. Približno pred enim letom je razpočil tak podkop neposredno pred nekim nemškim parnikom. Opazovalni podkopi so podobni krogli; premer znaša 2 metra, nabite so s 300 do 500 kg dinamita. Podkop je tako globoko položen, da lahko čezenj vozijo največje ladje brez nevarnosti. Podkop, ki tehta nad 1000 kg, se zasidra z velikim sidrom, ki se uravnava v morju in se obrežje zato ne more kar tebi nič meniti nič čez noč zapreti s takimi minami. Opazovalni podkopi se zažge s postaje na kopnem, ki mora imeti natančne načrte o njih razpostavnosti. S pomočjo merila za oddaljenost se podkop zažge v tistem trenutku, ko sovražnikova ladja čez podkop vozi. Pritisk na električen gumb, električna iskra zažge podkop in ladja se potopi.

Opazovalni podkop ima to slabo stran, ker se izgubi za polaganje veliko časa; lahko se poškoduje tudi žica, po kateri je zvezana opazovalna postaja, neuspeh pa povzroči največkrat odvisnost od obrežja. Podkop mora biti tako globoko podložen, da lastne ladje čezenj brez nevarnosti vozijo. Zato se polagajo do 12 metr. globoko razdalja od ladjine stene znaša 3 do 4 metre, kar pa oslabi učinek. Težavno je tudi natančno poznati kraj, kjer se podkop nahaja, ker ga valovanje morja premika. Težko se določi tudi natančno trenutno, ko se vozi ladja čezenj. Zgodilo se lahko in se je že tudi zgodilo, da se je razpočil podkop nekaj metrov pred ali za ladjo in jo zato ni čisto nič ali jo je pa le neznatno poškodoval. Za opazovalne podkope pa govori to, da se lastne ladje brez skrbi vozijo čezenj.

Podkope s pogojnim zažiganjem zasidrajo približno 4 metre pod vodno gladino. Podkop se užge v trenutku, ko se ga ladja dotakne. Lahko se pa tudi ta razstrelitev s kopnega prepreči, zlasti takrat, kadar se vozijo lastne ladje. Teh podkopov je več vrst. Najobičajnejši so tisti, ki so preskrbljeni z malo baterijo, ki se izproži, ko zadene ladja nanje.

Tudi ti podkopi niso popolni, ker vpliva lahko na žice vreme in pa tudi sovražnik; boljše so pa kakor opazovalni.

Najbolj moderen je kontakten podkop. Zasidra se 4 metre pod vodo, razstreliti tudi male ladje in ni odvisen od zunanjih učinkov. Kontaktni podkop ne potrebuje toliko razstrelilne snovi kakor drugi podkopi. Kontaktni podkopi se zelo hitro raztresejo in se tudi z izurjenim moštvom lahko hitro zopet odstranijo.

Kako vplivajo podkopi, nam pojasnjuje zgodovina. Rusi so izgubili ob japonsko ruski vojni eno vojno ladjo, en podkopni parnik, dve mali križarici in eno topničarko, ki so zadele na podkope. Japonci pa dve vojni ladji, dve obrežni oklopnici, dve mali križarici, eno topničarko in 2 torpedna rušilca. Nevarno poškodovali, in sicer tako, da so bile ladje več mesecev za boj nesposobne, so pa podkopi Rusom dve vojni ladji, 1 oklopno križarico in eno topni-

čarko, Japoncem pa 1 vojno ladjo, 1 oklopno križarico in dve mali križarici.

Proti podkopom se nekatere države poslužujejo vrvi, ki se napne med ladje in tako odstrani podkope, da morejo velike ladje naprej voziti. Najboljša obramba je pa, da se spodnji deli ladij razdele v več oddelkov, tako da ladja še plava, četudi je en oddenek razrušen. Kljub temu uničita še danes dva podkopa tudi najmogočnejši nad-dreadnought.

Švica korektna.

VILJEM PRITISNIL NA ŠVICO.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča sledečo vest milanskega »Secolo«: Da je zvezni svet postavil švicarski armadi poveljnika Willeja, je pripisovati pritisku nemškega cesarja Viljema, ki je poskrbel, da ima Švica poveljnika, na katerega korektnost se lahko zanese. Prejšnji poveljnik, ki ga je bila določila švicarska vlada, se je moral umakniti.

ŠVICARSKI VRHOVNI POVELJNIK.

Združeni švicarski zvezni zbor je povodom mobilizacije švicarske armade imenoval poveljnika Willeja za generala in vrhovnega poveljnika armade. Imenovanje se izvrši po volitvi. Kandidata za generalno mesto sta bila polkovnik Wille in polkovnik Sprecher pl. Bernegg. Od 192 glasov jih je dobil prvi 122, drugi pa 63. K temu pripomnimo: V švicarski armadi je najvišja šarža v miru ona polkovnika. Tu imajo oberst-kornega poveljnika, oberst-divizionarja in oberst-brigadirja. Le v slučaju izbruha vojne ali bližajoče se vojne nevarnosti se izvoli pri mobilizaciji armade general. Zadnja večja mobilizacija Švice je bila za časa nemško-francoske vojne l. 1870./71. in je imela namen, da varuje nevtralizacijo dežele. Ko so se koncem te vojske operacije po bitki na Lisaine bližale švicarskemu ozemlju, je stala švicarska armada pod generalom Herzogom na zahodni meji pripravljena. Kakor znano, je morala od Werderja potolčena francoska vzhodna armada pod Bourbakiem, zasledovana po Mantenu, pri Verrieresu prestopiti na švicarska tla, da bi ušla vojnemu vjetništvu. Vsa Bourbakijska armada, okrog 80.000 mož, je bila takoj, ko je prestopila švicarsko mejo, po četi Herzoga razorožena in so jo imeli do mirovnega sklepa med Nemčijo in Francijo internirano.

Egipt v vojnem stanju.

Kairo, 9. avgusta. V Egiptu je proglašeno vojno stanje. Pričakovali smo, da bo pred kratkim objavljena novica o nevtralizaciji Egipta demantirana in da bo khedive kmalu sledil vojnemu razpoloženju Anglije. Državni in mednarodni ustroj Egipta je po ustavi in po mednarodnih pogodbah tako sestavljen, da je dežela podrejena suvereniteti Turčije in potemtakem pristoji vrhovno poveljstvo turškemu sultanu. Državi načeluje khedive, knez. Po značaju suverenitete pogreša khedive ono neodvisnost, svobodo in pravice prave samovlade, katero imajo suverenne države. Suvereniteta Egipta pride med drugim tudi v tem v poštev, da plačuje Turčiji vsakoletni tribut. Poleg te omejitve suverenitete pa ima Egipt na vratu še Anglijo, ki ga ovira v neodvisnosti. Od leta 1882. povodom angleške okupacije datira markantna določba, po kateri je egiptovska armada podrejena komandi angleškega generala.

Boj pri Kibartyju.

Kraljevec, 5. avgusta. Iz Eyatkuhnena se glede na boj pri Kibartyju še poroča: Takoj, ko se je izvedelo, da so prekinili diplomatske zveze med Nemčijo in Rusijo, je tukajšnja mala posadka odkorakala proti meji. Zdi se, da ruska obmejna straža še ni vedela, da se je že pričela vojska. Vojaki so mirno izvrševali službo in bili zelo iznenadeni, ko smo otvorili z naše strani ogenj nanje. Ko je padlo nekaj strelcev, so pobegnili; naša kavalerija je mogla brez ovire čez mejo. V bližnjem Wirballnu so pa morali biti Rusi že obveščeni, da se je pričela vojska. Večji oddelki ruske kavalerije, ki jim je sledila pehota, so zasedli Kibarty in nekaj valovitega ozemlja, kjer so se prvi boji uneli. Rusi so zelo slabo streljali, njih kroglice so brenčale visoko nad nami. Ogenj pehote je trajal na obeh straneh približno eno uro, ko smo se pripravili na naval, ker smo dobili mala ojačenja. S hura-klici je navalilo naše desno krilo v središče in prodiralo naprej, levo krilo je pa z brzostrelnim ognjem podpiralo naš sunek naprej. Rusi niso na nas čakali, marveč so v begu zapustili svoje postojanke in se umaknili v Kibarty, ki bi bil moral biti po načrtih ruskega generalnega štaba nekoliko utrjen, a utrdbe so bile le slabe. Po kratkem boju, med katerim se je zopet izkazalo, da v streljanju

Rusi niso dovolj izurjeni, smo navalili na kraj. Našli smo zdaj hujši odpor. Ruska pehota je pokazala v bližnjem boju veliko bravuro, osobito središče se je krepko držalo; a ker smo obkolili obe krili, smo jih končno vrgli. Naše čete so se sijajno držale in z velikim elanom šle na sovražnika. Na ruski strani je bilo veliko mrtvih in ranjencev, naše izgube so bile neznatne. Ruse v smeri proti Wirballnu je zasledovala naša kavalerija, ko je že prej očistila ozemlje sovražne kavalerije. Zasedli smo nato Kibarty kakor tudi dvotirno železniško progo, ki vodi v Kovmo, oziroma v Peterburg. V Kibartyju je ostal ruski okrajni načelnik na svojem mestu, ko smo si zajamčili, da ne bo ničesar podvzel proti našim četam.

Za rodbine rezervistov!

POZORI!

Razlaga zakona iz leta 1912. radi državne podpore rodbinam rezervistov

se ne sme vršiti samo po mrtvi črki, temveč po duhu zakona in tako, da je državna pomoč kolikor mogoče obsežna in izdatna.

Kar se zlasti tiče kmečkih družin, je napačno mnenje, da gre podpora izključno samo onim družinam, kjer nimajo ne hlapca ne dekleta pri hiši. Vobče je to gotovo resnica, toda glavna stvar je obseg posestva, t. j. če posestvo ni večje nego je zamore obdelavati v normalnih razmerah kmet s svojo rodbino, če ima ta rodbina normalno število glav. Če sta tedaj na malem posestvu mož in žena brez otrok ali z malimi za delo nezmožnimi otroci in morata zato, ker nimata delazmožnih otrok in dokler jih nimata, držati si deklo ali hlapca — imajo sedaj žena in otroci vojača vseeno pravico do preskrbe. V tem smislu je posredoval g. deželni glavar pri vladi in je gospod deželni predsednik popolnoma pritrdil temu stališču. — Opozarjamo na to zlasti gg. župane in pa člane tozadevnih okrajnih komisij.

Pismo vojaškega škola.

Vojnim kuratom je dal apostolski vojni vikar sledeče navodilo:

»Predvsem naj pazi duhovnik, ki je pozvan na vojsko, da njegovemu varstvu in duhovnemu vodstvu izročeno moštvo prepoji z verskim zaupanjem na božjo Previdnost, da vojake navdušuje in urja v zvestobi in vztrajnosti v vseh okoliščinah; tolaži naj ranjence, močno ranjenim in umirajočim pa naj ali na bojišču ali pa na pomožnih postajah podeljuje tolažila svete vere ter izvršuje požrtvovalno tudi telesna dela ljubezni in usmiljenja. Že ob nastopu mobilizacije je njegova dolžnost, da vojake opominja in jim prigovarja, naj vredno prejemajo svete zakramente; naj jim bo na uslugo bodisi ponoči ali podnevi, da morejo opraviti sveto spoved. Ko je njegov oddelek poslan v ogenj s sovražnikom, naj opozori moštvo, da obudi kesanje, in da se trka na prsi v znamenje notranje žalosti nad grehom. Nato naj podeli odvezo z besedami: »Ego vos absolvo ab omnibus censuris et peccatis in nomine Patris etc.«

Vsled prošnje me je sv. oče pooblastil, da smejo vsi moji duhovniki samo z znamenjem sv. križa blagosloviti katerikoli križec s »toties-quotis« (kolikokrat-tolikokrat) odpustki. Umirajoči vojniki zamorejo dobiti popoln odpustek, ako tak križec poljubijo, ali se ga vsaj dotaknejo in ako vsaj obude kesanje ter sprejmejo smrt iz božjih rok kot spravo za grehe in izgovorje ime Jezus, če ne z jezikom, pa vsaj v srcu.

Vsak vojni duhovnik mora imeti vedno pri sebi sledeče predmete: Štolo, križ, posodico s svetim oljem, mal rituale (obredna knjižica) in na rokavu bel našiv z rdečim križem. Hostije za sveto mašo mora vsak duhovnik s seboj vzeti.

Nikakor pa ni dovoljeno, da bi imel pri sebi posvečene svete hostije, da najsvetejše ni izpostavljeno kakemu onečaščenju. V sili bo ljubi Bog podelil svojo milost vsakemu vojaku, da le prejme sveto odvezo in sveto poslednje olje.

Glede službe božje se je ravnati po razmerah, želim pa, da se opravi vojaška služba božja s kratkim in tehnim nagovorom, kolikokrat je možno, kolikokrat dopušča služba in je vse potrebno na razpolago. Vojnim kuratom po poklicu strogo naročam, naj bodo svojim rezervnim tovarišem v vsem na roko.

S to naredbo je obvestiti vse v vojsko uvrščene duhovnike.

Zaplenba ruskega državnega imetja v Nemčiji. Okrog 100 milijonov mark.

Kakor že omenjeno, se je pri berlinskih velikih bankah zaplenilo ruski državi pripadajoče imetje kot lastnina sovražne

velesile. Poleg banke Mendelsohn & Co. pridejo v poštev nekatere velike banke, vendar ima imenovana banka kot največja upraviteljica Rusije pretežni del tega ruskega denarja. Znano je, da služijo taiste v glavnem kot varstvo za izdajo kuponov vseh v Nemčiji se nahajajočih ruskih zadolžnic. Natančni znesek tega imetja se nikdar ni mogel natanko dognati, vendar je resnica, da presega višina imetja daleč vse potrebe najetja posojil. V zadnjem času je Rusija potegnila znatne vsote iz prometa, pa vseeno znaša v Berolinu se nahajajoča zaloge denarja okrog 100 milijonov mark ali vsaj ne veliko manj.

Dnevne novice.

+ Povsod na delo za pomožno akcijo kranjske dežele! Kranjska dežela je bila prva v Avstro-Ogrski, ki je organizirala podeželno pomožno akcijo. Po vseh županstvih oziroma župnijah se sestavljajo krajevni odbori, ki nabirajo prostovoljne prispevke in organizirajo tudi drugo pomožno akcijo. Potreba je res velika, zato je trdno pričakovati, da bo gotovo vsak prispeval po svojih močeh. Od krajevnega odbora nabrani denar se bo načeloma porabil le za potrebe dotičnega krajevnega okoliša. Izrecno pa povdarjamo, da bo deželni odbor porabil centralna sredstva le za tiste kraje, kjer bodo z uspehom delovali krajevni odbori. Zato je nujno potrebno, da se nemudoma ustanove krajevni odbori, kjer jih še ni in da gredo takoj na neumorno delo. Darove in nabrane zneske naj se pošilja kranjski deželni blagajni s pristavkom: »Pomožna akcija«. Rojaki, usmilit se zapuščenih rodbin, ki trpe pomanjkanje in olajšajte po svojih močeh njihovo bedo. Vsi na pomoč centralni deželni pomožni akciji, da bo po taki centralno organizirani pomožni akciji mogoče storiti kaj resnično uspešnega.

+ Za rodbine rezervistov. Pozor! Pomožna akcija deželnega odbora. Ponovno opozarjamo na to centralno deželno akcijo za rodbine vpoklicanih vojakov. — Ustanovili so se lokalni odbori v smislu te akcije: v župniji Domžale, politični okraj Kamnik, v občini Domžale in Depaljavas; v občini Radovljica; v občini Vič, politični okraj Ljubljanska okolica; v občini Predvor, politični okraj Kranj; v občini Staracerkev, polit. okraj Kočevje; v občini Podrečje, polit. okraj Kamnik in v občini Višnja gora. — Povdarjamo še enkrat, da bodo centralne akcije deležni samo tisti kraji, kjer se ustanove in uspešno delujejo krajevni (lokalni) odbori, občine in župnije. Koder tega ni, se ne bo centrala prav nič ozirala. — Namen centrale je, izpolniti državno akcijo, ki se vrši na podlagi zakona iz leta 1912; kajti v pre mnogih slučajih ta zakon sploh ni uporaben ali pa le nezadostno.

+ Osrednja pisarna S. K. S. Z. v Ljubljani (Ljudski dom) vsak dan od 6. do 8. ure zvečer brezplačno dela prošnje in vloge za državno podporo vsem, kojih očetje oziroma možje so odšli k vojakom.

+ Vsa naša društva, p. n. župne in občinske urade nujno prosimo, da takoj sporoče »Osrednji pisarni S. K. S. Z.« v Ljubljani (Ljudski dom), koliko delavcev bi rabili za poljsko delo v dotičnem kraju. Sporoče naj natančno kake vrste delavce (za košnjo, žetev itd.) rabijo in kako visoka dnina je običajna v dotičnem kraju.

+ Poziv. Vse tiste, ki bi bili pripravljeni proti primernemu plačilu prevzeti poljsko delo po deželi, pozivamo, da se osebno ali pismeno zglase v Osrednji pisarni S. K. S. Z. v Ljubljani (Ljudski dom). Pisarna uraduje vsak večer od 6. do 8. ure.

+ Vincencijeva družba. Centralni svet Vincencijeve družbe ima jutri, v sredo, ob pol šestih sejo v Kat. tiskarni (I. nadstropje). Ker gre za nujne zadeve, je potrebna polnoštevna udeležba.

+ Naročnikom »Dom in Svetac! Zaradi tehničnih težkoč izideta 9. in 10. številka »Dom in Svetac« skupaj meseca septembra. — Uredništvo.

+ Imenovanje in odlikovanje v sodni službi. »Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo ces. in kralj. Apostolsko Veličanstvo je z najvišjim sklepom od 31. julija 1914 imenovalo predsednika okrožnega sodišča v Gorici, Henrika Cafazura, opremljenega z naslovom in značajem dvornega svetnika, podpredsednikom višjega deželnega sodišča v Trstu, in je milostno blagovolilo podeliti predsedniku trgovskega in pomorskega sodišča v Trstu, dr. Antonu Perišiču, prosto taks, naslov in značaj dvornega svetnika.

+ Vič. V Društvenem domu smo imeli predčerašnjim časom primeren shod. Najprvo se nam je podala slika s sedanjih bojišč, kakšna je situacija bojujočih se velesil in kakšni so doseženi uspehi. Nato se nam je opisala potreba in korist društva »Rdečega križa«. Po govoru se je takoj pokazalo, da ljudstvo pojmjuje važnost tega karita-

tivnega društva. Vpisalo se je in plačalo članarin 36 oseb. Sestavil se je pripravljalni odbor z g. županom na čelu. Ko bomo imeli vse potrebne informacije, se bo ustanovila podružnica »Rdečega križa« za tukajšnjo župnijo. Županstvo je že odposlalo v Ljubljano sto kron. Pomožni odbor za podporo ubogih družin vpoklicancev je včeraj s pomočjo sotrudnic po vsej župniji pobiral prostovoljne darove. Kakor se čuje, so pobiralateljce povsod dobro došle in našle odprte roke v tolažbo trpečih, stradajočih družin.

— Ureditelj civilnotožbenega postopanja za časa moratorija. Ponekod so se sodniki zedinili za takole uradovanje: Naroki v nekaterih pravnih stvareh, za katere velja § 1. moratorija, se imajo uradoma preklicati in razpisati na termin, ki pade najmanj 14 dni do treh tednov po preteku moratorija. To ne velja za razprave v drugi instanci. Nanovo vložene in že sprejete tožbe, tičeče se terjatev, za katere velja § 1. moratorija, naj se tožitelju vrnejo z ozirom na moratorij, ako moratorijski rok za iztožene terjatve še ni potekel. To velja zlasti tudi za mandatne tožbe s predlogom na izdano plačilno povelje in za opomine. Stranke, ki hočejo vložiti na zapisnik tožbe (opomine), naj se primerno pouče. Ako vseeno vstrajajo na spremembo tožbe, tedaj naj se taista sicer sprejme, toda strankama se mora naznani, da se z ozirom na moratorij o tem ne more odločevati. Odlokomo justičnega ministrstva od 1. in 2. avgusta 1914 glede menjic in glede eksekucij se ustreže. Točka 1. in 2. velja tudi za predloge po § 63. eksekucijskega reda.

— Umrli je gospod Otmar Berger, prior benediktinske opatije v Admontu v starosti 80 let.

— Iz Ribnice poročajo, da je neka dama izročila »Rdečemu križu« zlato damsko uro in alijačni prstan.

— Rezervni častnik ustreljen. S Predila poročajo graški listi, da je bil ustreljen rezervni nadporočnik 4. infanterijskega polka Adolf Rogler, ko je hotel ustaviti mimo vozeči avtomobil. Rogler je bil nadučitelj v Fregistu.

— Avtomobilisti naj bodo oprežni. Dogodilo se je, da se vozeči avtomobili za opetovane klice javnih varstvenih organov niso zmenili, vsled česar se je na nje streljalo. Da se v bodoče kaj takega več ne pripeti, se občinstvo, posebno pa avtomobilisti kar najresneje opozarjajo, da se ima vsako vozilo, posebno pa avtomobili na klic javnih varstvenih organov, kakor stražnikov, orožnikov, patrolj, postaj na vsak način takoj ustaviti, ker so inače vozeče se osebe v nevarnosti, da se jih ustreli.

— Lastnikom konj. Kakor se čuje, se je zanesla v zadnjem času med lastnike konj, ki so svoje konje povodom mobilizacije pri konjskih naborih vojaški upravi prodali, govorica, da se jim kupna cena, za katero so svoje konje prodali, ne bo, oziroma ne bo v doglednem času izplačala. V pomirjenje vseh prizadetih krogov se naznanja, da so take govorice vseskozi neutemeljene in da je vsaka bojazen v tem pogledu popolnoma odveč. Kupnine za konje, ki so bili prodani vojaški upravi, se bodo na vsak način tekom šestih tednov po izvršeni oddaji konj potom c. kr. poštne hranilnice izplačale.

— Pazite na sleparje! Dogodilo se je, da so trosili brezvestni ljudje neresnične vesti, češ da so bankovci avstro-ogrške banke izgubili na vrednosti, z namenom, da bi odvzeli lahkovernim ljudem bankovce pod njihovo vrednostjo. Že nekaj dni se je opažalo, da zahtevajo ljudje kovan denar, kar je seveda gori omenjeni vesti še pospeševalo. Proti takemu sleparskemu postopanju gotovih brezvestnežev je treba z vso odločnostjo nastopiti. Občinstvo se pozivlja, da vsakega, kdor bi take vesti raznašal ali pa poskušal, bankovce pod njihovo vrednostjo zamenjati, takoj orožnikom ali oblasti naznani, da bo mogoče proti takim sleparjem sodnijsko postopati.

— Vsem občinam v okrožju podružnice »Rdečega križa«, kmečki okraj Celje. Cesarjev manifest z dne 28. julija 1914: »Jaz zaupam svojim narodom, ki so se v vseh viharjih vedno složno in zvesto zbirali okoli mojega prestola in bili vedno pripravljeni žrtvovati se za čast, velikost in moč domovine.« Udejstvimo takoj ta cesarjev izrek v vseh občinah in krajih! Ustanovljajmo komiteje v naslednjih občinah: Okolica Celje, Vojnik, Doberna, St. Pavel in St. Peter S. d., Zalec, St. Jurij juž. žel., Šmarje, Teharje, Laški trg, Trbovlje, Loka pri Zid. mostu, katerim se naj pridružijo tudi sosedne občine. Ti komiteji naj bodo povsod najdelavnejši člani naše organizacije. Njih naloga je sledeča: 1. Nabirati kolikor mogoče veliko število udov v navedenih in sosednih občinah, ki bi plačevali po

2 K članarine na leto. 2. Nabirati darove za pomanjkanje trpeče družine k vojakom pozvanih rezervnikov, in sicer v denarju ali pa v pridelkih in blagu, to je v živilih (riž, krompir, moka, vino itd.); nakaznice za kruh pri pekarnjah itd. kot ponudbe. 3. Za naše rezervne bolnišnice, ki se bodo ustanovile, posteljino kakor: žimnice, blazine, postelje itd. kot ponudbe. 4. Ponudbe za osebno delovanje kakor: postrežba bolnikom v društenem okrožju ali zunaj istega. — Vsi dobrosrčni prispevki naj se pošljejo in ponudbe naznanijo poslovodstvu podružnice »Rdečega križa« za kmečki okraj Celje. (C. kr. okrajno glavarstvo v Celju, II. nadstropje, št. 7. označeno s tablico »Rdečega križa«, vhod in stopnice na dvorišču.) — Predsednik: Starogrof Salm l. r. — Poslovodja: C. kr. namestn. svetnik baron Müller - Hörnstein l. r.

— Srbofil morilec. Povsod v slovenskih deželah ljudstvo proti vsakemu srbofilu, kjerkoli se upa pojaviti, ogorčeno nastopi. Ljudstva se srbofilsko agitacija ni niti najmanj prišla. To je v čast Slovencev, ki ne puste niti najmanj omadeževati stare zgodovinske slovenske zvestobe. To je pokazalo nedavno tudi ljudstvo na Rakeku. V Steržajevi gostilni je 27. julija pilo več domaćinov ter se pogovarjalo o svetovnih dogodkih. Može in fantje so ogorčeno obsojali srbske morilce in srbske izzivalne predrznosti ter se navduševali ob odločnem nastopu Avstrije. To pa ni bilo prav delavcu Treclu, ki je prišel v grdih besedah zabavljati proti Avstriji. Komaj je par stavkov izpregovoril, že so vstali mošeje in fantje, zgrabili nesramneža in ga vrgli vun. Trelec je zunaj preklinjal in grozil. Može so nato v gostilni nadaljevali svoje domoljubne pogovore. Eden prvih se je poslovil od družbe, nad 60 let stari posestnik Andrej Petrovič. Komaj pa je Petrovič stopil čez prag gostilne, že je skočil besni Trelec pred starega moža ter mu zasadi nož v srce. Petrovič je bil takoj mrtev. Tako je čestit slovenski mož prelil svojo kri za svoje sveto prepričanje. Morilca Trecla so prijeli in odpeljali v Ljubljano, kjer pride pred eno prihodnjih zasedanj porotnega sodišča.

— Iz Sevnice poročajo: Dne 6. avgusta se je igralo več otrok, med njimi tudi enajstletna Angela Sober iz Šmarja pri Sevnici, ob potoku blizu Save. Deklica je pri tem padla v globoko vodo in utonila. Drugi otroci so, videč to nesrečo, zbežali. Truplo je potem našel posestnik Ludovik Kranjc.

— Iz pieterskega samostana so bili k vojakom klicani: P. Ferdinand Knörzer kot vojaški kurat, doma iz Bavarskega, k nemški armadi; fr. Viktor Zentko, fr. Dominik Gradišnik, fr. Metod Peršak pa k avstrijski armadi. Samostan in njegovi prebivalci so pa Rdečemu križu na razpolago.

— Brzovozno blago se od danes naprej lahko pošilja na vse postaje južne železnice.

— Dijakom! Knježje oskrbnništvo Snežnika opozoruje vse dijake, ki nameravajo potovati peš, naj ostanejo rajše doma, ker se take ljudi v tem času navadno pridržijo in imajo tudi mnoge druge sitnosti.

— Strašen detomor. Dne 5. avgusta je povila 20letna dekla Jožefa Matauš, uslužbena pri gostilničarju Janezu Batej v Vojniku pri Celju, v senu živega otroka moškega spola. Takoj po porodu je tolkla z otrokom tako dolgo po zidu, da je bil otrok mrtev. Nato je skrla otroka v neki kot. Ljudem pa se je cela reč malo čudna zdelo. Obvestilo se je orožništvo, ki je po daljšem iskanju našlo truplo otroka. Detomor je bila priznala, nato pa je bila odpeljana v Celje v zapore okrajnega sodišča.

— Zaprl in oddalil so deželnemu sodišču uslužbenca Gössove zaloge v Kranju po dom. Grofa, ki je poneveril odatni zalogi piva okrog 2000 K.

— Medveda ustrelil. V petek, dne 7. avgusta t. l. ob 8. uri 15 minut zvečer je šel g. Miha Černe, hotelir na Bledu, v svojem lovskem revirju Lancovo na Jelovici iz srakovega lova proti lovski koči. Približno 50 korakov pred kočjo zasliši težke korake, postoji ter zagleda kosmatinca ravno, ko preskoči posekano smrečevje. Ko je hotel medved pot križati, mu pomeri in kosmatinec samec, okrog 80 kg težak, je obležal v ognju. Pač redek lovski blagor.

— Socijalistični poslanec — prostovoljec v armadi. Kako globoko je prodrlo med socialnimi demokrati spoznanje o potrebi državne obrambe, priča dejstvo, da se je javil prostovoljno za vojaško službovanje tudi socialistični moravski deželno-zborski in bivši državnozbornski poslanec Niessner.

— Ogenj. Laze pri Planini: Pretekli četrtek je nastal v naši vasi okoli 11. ure dopoldne pod kozolcem posestnika Fr. Krmavnerja hud požar. Naenkrat se je

zbrala velika množica žen in moških, ki so res junaško gasili in zabranili, da se ni ožen razširil na tik gorečega poslopja stoječe hiše. V tem oziru čast onim, ki so gasili. Kozolec sam je sicer pogorel do tal, ker je bil ves poln suhega sena, a neustrašeni gasilci so rešili gotovo še pet drugih poslopij. Škoda je večinoma krita z zavarovalnino. Okoli 12. ure je bil ožen pogasjen in vsaka nevarnost odstranjena. Zažgali so po mnenju večine otroci. Dolžnost, otroke nadzirati, gre staršem. Zato pa, glejte starši, s čim se igrajo vaši otroci!

— **Mesto poštne nadkontrolorja.** Razpisano je mesto poštne nadkontrolorja pri c. kr. poštah in brzojavnem uradu Ljubljane s plačo VIII. čin. razreda državnih uradnikov. — Prošnje je vložiti v teku štirih tednov.

— **Plemenito delo hrvaških tiskarjev.** Veliko hrvaških tiskarjev je moralo v vojaške. Mnogoteri so zapustili doma ženo in otroke brez vsake pomoči in podpore. Doma ostali tiskarji so pa sklenili deliti svoje plače s temi družinami.

— **Dunaj brez mestne železnice.** Mestna železnica je dne 6. t. m. popolnoma ustavila na vseh progah svoj promet.

— **Nesreče.** Brezovšek Terezija iz Dola pri Borovnici se včeraj gnala na verigi kravo past. Ko je došla na pašnik, je hotela kravi odvzeti verigo. Krava je poskočila, pri tem se je Brezovšek zapletla med verigo, ki ji je utrgala palec desne roke. — Na državnem kolodvoru v Šiški je pri lokomotivi počila cev in padla kurjaču Francu Markehju na desno roko ter mu prerežala žile. — 2-letna Ivana Smrtnik v Podolnicah pri Horjulu je šla včeraj s svojo 4-letno sestro na pod, kjer je bila slamoreznica, s katero ste se igrali. Pri tem je dobila mlajša sestra hude poškodbe na desni roki.

— **Pasja steklina v kamniškem okraju** se je pojavila že pred 4 tedni. Iz neumevnih razlogov se je pojav te grozne bolezni pojavil, namesto da bi se takoj storili energični koraki — že je padla človeška žrtev te nepopisne lahko mišljenosti. Naj bi se vendar sedaj storili energičnejši koraki, da bi se v teh žalostnih časih še druge nesreče ne pripetile. Ker je gotovo že veliko živali ogrizenih, naj bi se takoj proglasil po celotnem Kranjskem najstrožji pasji kontumac, ker samo po okrajnih glavarstvih nimajo te odredbe nobenega pomena. Stekel pes preteče v najkrajšem času celo deželo.

Noben pes ne sme prosto letati okoli, mora biti ali doma, ali pa na vrvi z nagobčnikom, če ga gospodar vzame seboj na cesto. Vsacega prosto se nahajajočega psa mora konjač brezpogojno ujeti in pokončati. Varstveni organi naj kontrolirajo javne lokale, in se naj dotični, ki pripelje seboj psa v javen lokal najstrožje kaznuje. Red mora vladati v tem oziru po celotnem Kranjskem, ker nevarnost je velika, da se steklina ne prenese tudi na druge domače živali, posebno mačke. Zakon o naznanilu kužnih bolezni stopil je ravnokar v veljavo, in so se oddale stroge naredbe. Ali morebiti te naredbe ne veljajo za to grozno bolezen, za pasjo steklino? Tako se ne sme postopati z človeškim zdravjem. Pričakujemo od c. kr. deželne vlade najstrožje odredbe in preiskavo, da se dožene, kdo je kriv zgoraj omenjene malomarnosti.

Ljubljanske novice.

lj **Predsedništvo deželne in ženskega pomožnega društva »Rdečega križa«** za Kranjsko naproša vse one dame, ki so voljne prevzeti šivalna dela za »Rdeči križ«, da prevzamejo ta dela od srede, dne 13. avgusta naprej v Alojzijevejšču, Poljanska cesta št. 4, I. nadstropje.

lj **Odlikovanje.** Prošlo nedeljo popoldne se je zbralo službe prosto uradništvo in služabništvo poštne urada Ljubljane mesto in poštne urada Ljubljane glavni kolodvor v vojnepoštini dvorani tukajšnjega glavnega poštne urada, da prisostvuje slovesnemu odlikovanju g. c. kr. poštne poduradnika Franca Spillerja. Dvorana je bila svečanostno primerno z zelenjem in z zastavami v cesarskih ter v deželnih barvah ozaljšana in slavnostno razsvetljena, med zelenjem pa je bila nameščena soha Njegovega Veličanstva, okrašena s srebrnim lavorjem vencem. Slovesnost je otvoril g. višji poštni upravitelj Josip Fleré z odbranim nagovorom, v katerem je obravnaval pomembnost slavlja, ki se ima izvršiti in kakršnih ni mnogo zapisanih v analih glavnega poštne urada ljubljanskega. Zbrali smo se, je izvajal, da počastimo moža, čegar delovanje je obsijalo Najvišje odlikovanje, odlikovanje, ki je v čast in ponos odlikovancu, nič manj pa tudi nam, ki se čutimo z njim vred ude enega telesa. Priznanje vzbuja vero v samega sebe

in vera v lastne sile je tako obsežnemu in odgovornosti polnemu uradu, kakor je ljubljanska glavna pošta, zdrava in čvrsta kri, ki pomenja moč, vztrajnost in zavest. Nato se je obrnil do slavljenca in mu po naročilu dvornega svetnika in predstojnika gospoda Hermana Pathaya na prsi pripel od Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva najmilejše podeljeni mu srebrni zaslužni križec s krono, izražajoč iskreno željo, naj bi mu bilo dodeljeno, da bi visoko odlikovanje zdrav in čvrst nosil še mnogo let. Ko je odlikovancu izrazil svoje odkritosrčne čestitke, je gospod upravitelj svoj govor sklenil z besedami: Ko mu čestitamo na visokem odlikovanju, treba, da se v iskreni vdanosti spomnimo Njega, iz čegar rok ga je prejel. Zato naj se v tem slovesnem trenutku zedinijo naša srca v enem samem vzliku: Bog nam ohrani našega gospodarja in vladarja Franca Jožefa I. Slava mu! Hoci! In po dvorani je v navdušenju zaoril trikratni »Slava!« in »Hoch!« Njegovemu Veličanstvu. Ko se je bil g. odlikovaneč z ginjenimi besedami zahvalil na izkazanem mu počestitvi in g. nadupravitelja zaprosil, naj blagovoli na Najvišje mesto sporočiti njegovo najiskrenejšo in prevdano zahvalo, je slavljenec g. poštni poduradnik Martin Gruden čestital v imenu poduradništva. Za tem je gosp. poštni kontrolor Josip Hold kot oddelek predstojnik g. Spillerja slavil kot moža najčistejšega značaja, ki se je bil duha neomajljive zvestobe do službovanja in brezpogojnega izpolnjevanja vseh dolžnosti navez v vojnem letu 1866. G. poštni poduradnik Franc Spiller da je bil ves čas svojega službovanja svetel zgled vsem svojim tovarišem. Gospod poštni višji oficijal Ivan Podgornik je slavljenec kot njega neposredni predstojnik tolmačil čestitke vsega poštne uradništva in v daljšem vznemerenem govoru izvajal, da je Spillerjev častni dan praznik dela, vztrajnosti in zvestobe do poklica. Kakor je slavljenčeva osebna čast vsikdar ostala neomadeževana, tako je ostala nedotaknjena tudi njegova službena čast. Ta vzor vestnega, samo svojemu poklicu živečega poštnega uslužbenca brez madeža in brez graje, da je z gledna moč urada, kateremu služi že dolgo, dolgo vrsto let. Končno je g. Josip Kurent, nadupravitelj poštne urada na ljubljanskem glavnem kolodvoru, slavljenec čestital v imenu uradništva in služabništva kolodvorskega poštne urada. S tem je končalo vznetajšče slavlje, ki bi se bilo spričo pomembnosti odlikovanja izvršilo še vse slovesneje, ako bi bili časi drugačni.

lj **Človekoljuben čin.** Gospa Roza Rohrmannova, posestnica v Ljubljani, je odpustila najemščino za mesec avgust ženam petih pod orožje poklicanih rezervistov, oziroma črnovojnikov delavskega stanu, v skupnem znesku nad 120 kron. Ta blagi čin naj bi našel mnogo posnemalcev!

lj **Sladkorni podkrtel v Ljubljani.** Od druge strani smo prejeli: Z ozirom na tozadevno vest v Vašem cenjenem listu z dne 7. t. m. treba še poudariti to-le: C. kr. deželna vlada mora vpoštovati tudi okolnost, da se je lanske dobiček v znesku 77.000 K razdelil le med 10 veletržcev in ravno ta desetorica si bo razdelila med sabo tudi dobiček letošnje kampanje, ki je v znesku 304.500 K prenizko proračunan, medtem ko imajo ostali trgovci pri tem blagu še izgubo, ker so izročeni na milost in nemilost subkrtelu in si ne morejo druge preskrbeti cenejšega sladkorja. Kako sladkorni podkrtel postopa, je bilo že povedano. Posebno značilni pa so slučaji, ko so nekateri odjemalci vsled znane podkrtelove zahteve plačali stare fakture in denar za promptno blago založili v Jadranski banki. Kljub temu pa sladkorja niso dobili, ker se je došlo blago predvsem oddalo podkrtelnim desetorici, ki izvršuje tudi nadrobno prodajo, a konsumenti kupujejo tudi ostale potrebščine le tam, kjer dobe sladkor. To početje mora ostale trgovce popolnoma uničiti in je zares skrajni čas in nujna potreba, da c. kr. deželna vlada energično nastopi v brambo trgovcev, stoječih izven subkrtela in konsumentov. Sladkorni podkrtel naj se čimprej razpusti, ker je njegovo delovanje absolutno škodljivo širšim interesom in v smislu zakona z dne 1. avgusta 1914 tudi nezakonito.

lj **Učenci IV. in V. razreda III. mestne deške ljudske šole na Vrtači,** ki se do zdaj še niso prijavili, pa so vendar sposobni ob sedanjem resnem času prevzeti kako delo v mestu ali na kmetih, se lahko zglašajo z dovoljenjem staršev vsak dan od 10. do 12. ure v vodstveni pisarni.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Josip Vidic, c. kr. finančne straže respicijent v pok., 60 let. — Marija Jelovčan, hlapčeva hči, 4 mesece. — Angela Novljan, postreškovka hči, 34 let. — Ivan Colusi, rezervnik, utonil v Gruberjevem prekopu. — Martin

Klemenčič, hlapec v mestni klavnici, 64 let. — Anton Kramar, delavec, 77 let. — Ivan Knez, dninar, 51 let.

lj **Zopet pes ugriznil.** Pasja popadljivost se je začela tudi v Ljubljani razširati in zadnji čas se pripeti skoro vsak dan kak slučaj, in tako je bilo tudi včeraj popoldne. Ko se je mizarski mojster in hišni posestnik iz Jenkove ulice g. Simon Praprotnik peljal s kolesom po Prulah, ga nenadoma in brez vzroka naskočil nek pes ter ga na desni nogi poškoduje, da je moral takoj k zdravniku, da mu je dal prvo pomoč. Pes, kojega lastnik je znan, bode preiskan in ako se pokaže kaj hujšega, bo moral g. Praprotnik prej ko mogoče oditi v Pasterjev zavod na Dunaj.

lj **Dolgoprstna služkinja iz Ljubljane v Trstu aretovana.** 20letna Ana Weberjeva, doma iz Ljubljane, ki je služila pri družini g. Amodeo v hiši št. 329 v ulici Commerciale v Trstu, je vzela iz žepa gospodarjevega jopiča, ki je bil obešen na hodniku, listnico, v kateri je bilo 180 K denarja. Ko so prišli temu njenemu početju na sled, so jo dali takoj aretirati. Na policiji je sama vrnila ukradeni denar. Služkinjo so aretirali.

Razna poročila.

SV. OČE PIJ X.

Rim, 10. avgusta. K 11letnici, odkar je sveti oče zasedel papeško stolico, je dobil sveti oče polno brzojavnih čestitk. »Tribuna« zanikuje vse vesti o lahki influenci sv. očeta in pravi, da je sprejel več oseb v avdienci.

PROTI PREDRZNIH GOVORIM RUSKEGA CARJA IN SAZONOVA.

Dunaj, 11. avg. (Kor. urad.) Časopisje se ostro obrača proti carjevemu govoru in proti govoru ruskega zunanjega ministra v ruski dumi. »Fremdenblatt« pravi, da car javno proklamira zaščito onih Slovanov Srbov preko svojih mej, ki so nas po umorih izžvali. Skrajni čas je že bil, da proti panslavizmu, ki je mislil da je že sedel na prestol, nastopimo z orožjem v roki. Sazonov je govoril še ostreje. Odločno je povedal, da je bil njega cilj pri ustanovitvi Balkanske zveze združitev Slovanov t. j. razrušenje Avstroogrske. Slovani in tudi pravoslavni v tej državi pa so ravno zadnji čas pomandrali panslavizem ter so soglasno pokazali najljubšo skupnost z državo. Združenje Slovanov z Rusijo, katero vidi ruski car izvrševati, se izvršuje v resnici močno in nerazdružljivo z Avstroogrsko monarhijo.

O FRANCOSKIH IN ANGLEŠKIH ČASNIKARSKIH LAŽEH.

Berlin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Wolf bio poročila: Veliko razširjanje laži od strani angleških in francoskih brzojavnih uradov, napravlja tu humorističen vtis. Francozi so tudi leta 1870. z brzojavkami in časnikarskimi poročili toliko časa zmagovali, da so Nemci prišli pred Pariz. Prav tako bo tudi sedaj. Tu se zelo veselijo prvih uspehov armade in mornarice in trdno upajo, da bodo sledili še večji uspehi. Mi ne potrebujemo laži. Inozemstvo lahko vsako uradno nemško vojno poročilo smatra kot brezpogojno resnično. Pogumno vojnjo in polaganje min malega parnika »kraljice Lujze« se visoko ceni kot sijajni tretji huzarski nastop nemške mornarice. »To je duh, ki mora voditi k zmagi,« piše »Kreuzzeitung«. »Tägliche Rundschau« meni, da bo napravlilo na Angleškem močan vtis, da si je tako mala ladja upala z uspehom tako daleč v sovražnikovo območje. Zelo važno morskoroško okrožje je sedaj posejano z nemškimi minami, ki ogrožajo angleške ladje. »Lokalanzeiger« piše: Nemški polagalec min je uničil trikrat večjo angleško križarico s posadko vred in je posejal glavno angleško trgovsko cesto s smrtjo.

ZAVIJANJA RUSKE VLADE.

Berlin, 10. avg. (Kor. urad.) Wolf bio poročila: Ruska vlada je objavila rumeno knjigo o diplomatskih pogajanjih pred izbruhom vojske. V tej knjigi zatrjuje, da je Nemčija zadnji posredovalni predlog Edvarda Greya zavrnila. Ta trditev je neresnična. Nemčija je nasprotno zadnji predlog Greya, da bi Avstroogrska po zavzetju Belgrada in srbskega teritorija pričela pogajanja, na Dunaju toplo podpirala. To posredovanje je pa vsled ruske mobilizacije postalo iluzorno. Nadalje trdi ruska vlada, da je nemška vlada, med tem ko so bila pogajanja v najboljšem teku, odredila mobilizacijo, stavila ultimatum in napovedala vojsko. Tudi ta trditev je napačna. Ruska vlada postavlja vsa dejstva direktno na glavo. Še v četrtek 30. julija je nemški poslanik sporočil ruske mu zunanjemu ministru, da se posredovanje cesarske vlade nadaljuje in da še pričakujejo odgovora dunajske vlade na zadnji korak, ki ga je storil

berlinski kabinet. Naslednji dan razglasila mobilizacija celokupne ruske armade in mornarice je morala pri teh razmerah v Nemčiji vplivati kot provokacija tembolj, ker je malo dni prej načelnik ruskega generalnega štaba zagotovil nemškemu vojaškemu atašeju, da bo Rusija v slučaju, če prestopijo avstrijske čete srbsko mejo, mobilizirala le vojaške okraje ob avstrijski, ne pa tudi ob nemški meji.

ANGLEŠKI LISTI O ZAVZETJU KOLONIJE TOGO.

Berlin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Angleški listi registrirajo osvojenje nemške kolonije Togo na obrežju zahodne Afrike čisto hladno. Sprejem angleških čet v pristaniškem mestu Lome je bil čisto hladen. »Lokalanzeiger« primerja zavzetje nezavarovane kolonije po Angležih z junaškim nastopom ene same nemške ladje »Kraljica Luiza«, ki je ob angleškem obrežju spravila na noge cel oddelek angleške mornarice.

ZA VOJNO PRIPRAVLJENOST MESTAJ PULJA.

C. kr. okrajno glavarstvo v Pulju je razposlalo in nabilo oklice, ki se glasi: »Politični položaj nas sili, da moramo misliti na vse možnosti, do katerih bo moglo priti. Ena teh možnosti je, da bi se moralo staviti trdnjavo Pulj v popolno vojno stanje. Znano je, da zahteva vojna pripravljenost trdnjave, da se mora civilnemu prebivalstvu ukazati, naj zapusti mesto, kateremu ukazu se mora prebivalstvo takoj podvreči, izvzemši onih oseb, ki so po svojem poklicu ali radi drugih vzrokov potrebne v trdnjavi. Osebe takih poklicev se morajo že sedaj zgledati na okrajnem glavarstvu, da dobe posebne legitimacije. Če pa bi izdan ukaz, da je treba mesto zapustiti, bo dan le kratek rok za izvršitev tega ukaza. Okrajno glavarstvo vrši torej svojo dolžnost s tem, da opozarja že danes puljsko prebivalstvo na to možnost, a obenem svetuje najnujnejše vsem onim družinam, ki se bodo temu ukazu podvrgele s težavo, naj se privadijo na to misel in naj že sedaj računaj na možnost, da bodo morali v bližnji bodočnosti bivati izven trdnjave.«

NAPAČNE VESTI O POTOPU NEMŠKIH VOJNIH LADIJ V ČRNEM MORJU IN OB ALŽIRSKI OBALI.

Carigrad, 8. avgusta. (Koresp. urad.) »Tasvir Efkar« obsoja razširjevalce napačne vesti, da ste bili nemški križarki »Göben« in »Breslau« na obrežju Alžirije, 17 nemških vojnih ladij pa v neki bitki v Črnem morju potopljenih. List pravi: Vsled svoje hitrosti, patriotizma in hrabrosti moštva se bo prikazala križarka »Göben« še večkrat, sedaj na levi, sedaj na desni, in bo potopila več francoskih in angleških ladij. Le če bi jo napadlo angleško in francosko brodovje v premoči, bi zapadla poginu, braneč čast nemške zastave. Vlada napoveduje najstrožje odredbe proti razširjevalcem napačnih vesti.

× × ×

VELIKO NAVDUŠENJE V BEROLINU VSLED ZMAG NAD FRANCOZI.

Berlin 11. avg. (Kor. urad.) Ko so včeraj prišle vesti o zmagah nad Francozi v Zgornji Alzaciji, je nastalo tu nepopisno navdušenje.

PRVI FRANCOSKI UJETNIKI.

Enajst mož francoskega pešpolka št. 16, katere so pri zavzetju Brieyja vjeli, je dospelo v Metz. 60 francoskih lovec, ki se nahajajo v zelo žalostnem položaju, so nastanili v Frankobrodu ob Meni. Ujetniki so določeni za transport v kako nemško trdnjavo.

FRANCOZI PODILI LAŠKE PODANIKE Z REVOLVERJI.

Dunaj, 10. avgusta. (Koresp. urad.) Laški list »Trentino« poroča o grdem postopanju Francozov nasproti laškim delavcem o priliki mobilizacije na Francoskem. Laški delavci, ki so pribežali v Brescio, pripovedujejo, da so jih francoski vojaki podili vse lačne in sestrane v najslabšem položaju z revolverji in bajonetami po cestah na kolodvore. Zgodili so se prizori, ki so v sramoto hvalisani francoski kulturi in v nečast narodu, ki se hoče smatrati za »bratski« narod!

PRINC BONAPARTE IN HERVE V FRANCOSKI VOJSKI.

Roland Bonaparte, ki se je v času, ko je izbruhnila francosko-nemška vojna, nahajal v Berlinu, se je vrnil s prvim vlakom v Francijo. Ker pa na meji Belgije ni dobil vlaka, je šel čez mejo peš. Ko je prišel v Pariz, je poslal predsedniku republike pismo, v katerem ga je prosil, naj mu dovoli, da stopi v vojsko. Ohenem mu je dal na razpolago v bolniške namene svojo palačo. Princ Bonaparte je sedaj star 56 let. V mislu zakona, kot član pretendentske dinastije, je izgnan iz domovine, sedaj

se je pa op dolgih letih zopet vrnil. — Glasoviti Gustav Hervé, vodja francoskih antimilitaristov, kateri je odsedel v ječi že več let zaradi svoje antimilitaristične agitacije, je prosil pismeno vojnega ministra Messiny, da ga uvrsti v prvi pehotni polk, ki gre na bojišče. S Hervéjem gre v boj silno veliko francoskih časnikarjev in literatov. Tako bratje Cassagnac, izdajatelj »Autorite«, potem uredniki »Lausanne«, »Journala« in »Matina«. Znani nacionalistični pisatelj Maurice Barrés je tudi prosil vojnega ministra, da ga uvrsti v vojsko, s to opazko, da želi služiti kot priprost

× × ×

POVELJNIK ANGLEŠKE MORNARICE.

Wolffov biro poroča iz Londona: Admirals Sir John Jellicoe je imenovan za vrhovnega poveljnika angleške mornarice, admiral Maddon pa za šefa mornariškega vojaškega štaba.

ANGLEŠKI LETAK PROTI VOJSKI.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov biro poroča: V Londonu so zadnji ponedeljek v sto in stotisočih izvodih razdeljevali naslednji letak: Angleži, storite svojo dolžnost! Obvarujte svojo deželo pred sramotno in nezmiselno vojsko. Mala, pa mogočna klika bi vas rada zapeljala v vojsko. Vi morate to zaroto uničiti, da ne bo prepozno. Vprašajte sami sebe, čemu bi se vojskovali? Vojna stranka trdi: Mi moramo ravnotežje sil vzdržati. Ako Nemčija Nizozemsko ali pa Belgijo anektira, potem bo Nemčija tako močna, da bo nas ogrožala. Ampak vojna stranka vam ne govori resnice. Resnica je, da se bo ravnotežje velesil silno premaknilo, kakor še nikdar tako, ako se homo bojevali na strani Rusije in Francoske. S tem bi napravili Rusijo za najmočnejšo velesilo na evropskem ozemlju. Vi veste, kakšno silo pomeni Rusija. Vaša dolžnost je, da varujete deželo pred pogubo. Delajte, da ne bo prepozno. Letak je izdala nevtralna zveza, podpisanih je pa od več znanih Angležev in Angležinj.

SLABO STANJE SRBSKE ARMADE.

Sofija, Tukajšnji listi poročajo, da je porušena železniška zveza Niš—Skoplje, najbrže od domačega prebivalstva. Srbska vlada je zapovedala, da se železnica takoj popravi in postavila za varstvo železnice eno brigado. Oskrbovanje srbske armade je izpod ničle. Poizkušajo prehraniti vojsko s slanino, kar pa zaradi velike vročine povzroča bolezen. Zato je bilo od srbske vlade zapovedano, da morajo vasi preskrbeti ovseno in koruzno moko. Srbska vlada se je obrnila do vseh sosednjih balkanskih držav s prošnjo, naj ji prepuste tisoč vagonov moke, ovsa in pšenice.

× × ×

RUSKI GENERALISSIMUS VELIKI KNEZ NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je imenovan za generalissima vseh ruskih vojnih sil. Ruski generalissimus je sin velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, brata carja Aleksandra I. in vodi tisto rusko vojaško stranko, ki od aneksije Bosne sem zahteva vojsko proti Avstro-Ogrski. Nikolaj Nikolajevič je oženjen s črnogorsko princeso Anastazijo in se je od aneksije sem vedno zavzemal za vojsko Rusije proti Avstriji. Takozvane slovanske prince, hčerke črnogorskega kralja veliki kneginji Anastaziji in Milica pa hči kralja Petra, Helena, tvorijo družbo, ki vpliva po velikem knezu Nikolaju Nikolajeviču na carja. Po aneksiji Bosne je hotel veliki knez Nikolaj Nikolajevič brezpogojno vojsko, a ni prodir, ker vojna uprava ni jamčila za vojno pripravljenost Rusije in ker je čudodelnik Rasputin na carja proti vojski vplival. Po sarajevskem umoru, ko se je vedelo, da ne ostane Avstro-Ogrska nasproti Srbiji več strpna, so veliki knez Nikolaj Nikolajevič, general Skuganevski, državni svetnik Bašmakov in drugi toliko časa na carja pritiskali, da se je odločil za vojsko.

RAZVRSTITEV RUSKE ARMADE PROTI AVSTRIJI.

»Times« pišejo: Po razvrstitvi ruske armade v mirnih časih se sklepa, da bosta stali nasproti Avstriji dve armadi v fronti in ena rezervna armada. Desno armado, ki ji bo poveljeval general Ivanov, bodo najbrže tvorili 9., 10., 11. in 12. armadni zbor kijevskega vojaškega okraja z glavnimi stani v Kijevu, Harkovu, Rovnu in Vinici. Levo armado, ki ji bo poveljeval general Nikstin, bodo tvorili 7., 8., 16. in 24. armadni zbor. Prva dva zbora imata glavna stana v Siniferopolu in v Odesi, a zadnja dva stojita v kazanskem vojaškem okraju. Rezervna armada pod generalom Plavo obsega 5., 13., 17. in 25. armadni zbor, ki stoji v Moskvi, razen 5. armadne in 13. v Smolensku. — Skupna moč teh armad se ceni na 700.000 mož.

SESTAVA RUSKE ARMADE.

Vojaški službi podvrženi so v Rusiji vsi splošni brambni dolžnosti podvrženi moški, nadalje kazaki in neregularne čete tujih narodov. Služiti mora vsak za orožje sposoben Rus od 21. do 43. leta, in sicer pri vseh delih armade. V pehoti in artiljeriji služi 3 leta, v drugih četah 4 leta, v rezervi služi 15 let, v državni brambi pa 5 let, kazaki služijo 18 let. Finska ne daje rekrutov, zato pa plača vsako leto 15 milijonov rubljev. V miru šteje armada 60.000 častnikov in 1.320.000 vojakov, v vojski pa približno 4.000.000 mož.

Puške so M 1891, repetirke, in se nabijajo s 5 patroni, kaliber znaša 7-62 mm. Posebnost je, da imajo Rusi vedno na puški nasajen bajonet. Kazaki imajo za pasom še bodalce. Municije ima vsak vojak 120 patronov, v vojski se to število poviša na 200 do 250 patronov. Vsak pehotni in strelski polk dobi v vojski tudi 4 strojne puške, vsaka strojna puška razpolaga s 6500 patroni. Strojna puška izstrelji vsako minuto 600 strelcev.

Vsak kavalerijski polk dobi med vojsko dve strojni puški. Kavalerija je oborožena z repetirnim karabinerjem, z bajonetom in s sabljo. Prvi vodi kazaskih polkov imajo tudi 3-11 m dolge sulice brez zastav, častniki so oboroženi s sabljami in z revolverjem, vsak kavalerist razpolaga s 40 patroni za karabiner in z 20 patroni za revolver.

Artiljerija uporablja štiri vrste topov, in sicer 8-7 cm topove M 1895, 7-62 cm brzostrelne topove M 1900 in M 1902. Gorska artiljerija uporablja 7 cm brzostrelne topove M 1904. Moznarske baterije so oborožene z modernimi 15 cm Kruppovimi havbicami. Težka artiljerija je oborožena z 10-5 cm in 15 cm havbicami. Častniki in topničarji so oboroženi s sabljami in z revolverji.

SLABA LETINA NA RUSKEM.

Poleg nevarnosti, da nastanejo notranji nemiri, je glavni vzrok potrtosti v ruskem carstvu slaba letina, ki jo ruski uradi sami priznavajo. Járe pšenice bo le 10.624.600 ton, to je za 28% manj nego lani, rži bo 23.847.400 ton, to je za 24% manj, ječmena 10.353.900 ton, t. j. za 15% manj in ovsa 12.342.100 ton, t. j. za 23% manj nego lani. Pri pšenici znaša torej primanjkljaj nad četrtinko. Opravičeno pa je mnenje, da gori navedene uradne številke dejanski položaj še preugodno slikajo. Ker so skoro vse evropske države izvoz žita prepovedale in ga more dobiti Rusija iz svojih azijskih pokrajin vsled pomanjkljivega obdelovanja zemlje le malo, ji preti, če bo vojna dalje časa trajala, grozota lakote.

Po sklepu lista.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) V Bruslju so morali biti Nemci več dni skriti. Tako je divjala množica proti Nemcem. Med osebami, ki so aretirane radi špijonaže, je tudi princ Croy s svojima nemškima šoferjema. Dolžega, da je nedavno dal obed, katerega se je udeležilo 10 nemških častnikov. Znani hotelir Weber v Antwerpnu je umorjen. Mnogo znanih Nemcev v Bruslju pogrešajo.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Vse vesti, da bi Lüttich ne bil v nemških rokah, so neresnične. Belgijci so se pri Lüttichu slabo borili. Nas je oviralo posebno neugodno ozemlje in zahrbtni napad prebivalstva, celo ženske so se borile proti nemškim četam. Iz gozdov, iz krajev okoli Lütticha so streljale na nemške čete, celo na zdravniške in ranjence. Bili so nepopisno hudi boji. Razrušiti smo morali cele kraje, da smo zlomili odpor in da so naše čete prodrle skozi pas utrdb ter postale gospodar mesta. Res je, da je del utrdb se še držal, ali streljali niso. Naš vladar ni hotel nepotrebno žrtvovati kapljice krvi.

Lahko smo počakali dohod težkega topništva, da smo utrdbe, drugo za drugo razstrelili, ne da bi pri tem žrtvovali enega moža, ako se utrdbe niso same prej udale. O operacijah seve armadno vodstvo ni smelo ničesar poročati, dokler nismo imeli okoli Lütticha toliko četa, da nam ga nihče ne more iztrgati. V tem položaju smo sedaj. Belgijci so imeli za obrambo trdnjave več četa, kot jih je pri nas nastopilo za naskok. Tudi vesti, da bi bilo pred Lüttichom padlo 20 tisoč Nemcev, so neresnične, francoska podelitev križa častne legije mestu Lüttichu je pa samo teatralična prireditev.

Kardinal Lugari †. V Rimu je te dni umrl kardinal H. B. Lugari v starosti 68 let. Dasiravno bi bil rad postal duhovnik, je vendar študiral pravo in se posvetil po izvršeni odvetniški praksi izključno kanoničnemu pravu. Papež Leon XIII. ga je leta 1895. imenoval za konzistorijalnega advokata. Lugari se je 49 let star, odločil, da obleče duhovno suknjo, kar mu je papež Leon tudi dovolil.

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v, po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljenega prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša bolesti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve če vstane še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in družinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odnošno razglednica je umetniško dovršena, ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predložijo najzanimivejšo dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomili značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Zemljevid Srbije, Črne gore itd.

se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena mu je K 2—. Ta zemljevid bo za zasledovanje predstojećih vojnih dogodkov popolnoma zadoščal, ker je srbsko ozemlje podano precizno in skozi in skozi zanesljivo, zadoščal bo pa tudi v slučaju, če bi dvignila Bulgarija svoje orožje proti Srbiji ali Rumuniji, da si zopet pribori pravice, katere ji je odrekel Bukareški mir. Kdor naroči celotno knjigo »Vojska na Balkanu«, dobi ta zemljevid brezplačno priložen.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogosteje mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnat in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu 1912/13.

Sestavila c. kr. profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga elegantno broširana K 650, elegantno vezana K 850. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno pomenili, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripovedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejen krasen zemljevid Balkana, ki bo najbolj služil vsakemu, ki zasleduje dogodke v Srbiji in operacije Avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

C. kr. ministrstvo za deželno brambo.

K dep. XII., 3200 iz 1914.

Duna', v avgustu 1914

Dobava izgotovljenih oblačilnih predmetov in opravnih vrst za c. kr. deželno brambo.

Javni ponudbeni razpis.

Ministrstvo za deželno brambo namerava oddati za potrebo prvega polletja 1915 dobavo predmetov, navedenih v naslednjem seznamu, potem javnega razpisa, in vabi k vlaganju pis-
menih ponudb.

Na ustne, brzojavne in telefonske ponudbe se ne more ozirati.

1. Pismene ponudbe morajo dospeti najkasneje do 23. septembra 1914 ob 10. uri dopoldne pri vložnem zapisniku c. kr. ministrstva za deželno brambo na Dunaju.

Pri imenovanem ministrstvu (Dunaj I., Babenbergerstrasse 5, III. nadstropje, uradna soba št. 128) se bodo te ponudbe dne 23. septembra 1914 ob 10. uri dopoldne komisijonalno odprle. Ponudniki ali njihovi pooblaščenici so upravičeni prisostvovati očetni razpravi.

Odločitev o svoji ponudbi prejme vsak ponudnik od ministrstva za deželno brambo pis-
menim potom do 1. novembra 1914.

2. Sklenjena pogodba se objavi s pismenim odlokom, s katerim se je ponudnik obvestil o
sprejetju njegove ponudbe.

Formalna pogodbeni lista se sestavi le na izrečno zahtevo.

3. Ponudbeniku je na prosto dano, staviti ponudbe tudi le na posamezne vrste (zaporedne
številke seznamka) in pri vsaki vrsti na manjše množine (kose itd.) kot je razpisano.

Ministrstvo za deželno brambo si pridržuje pravico, sprejeti ponudbo tudi le glede po-
samnih od več ponudbenih vrst ali glede dela dobavne množine.

4. Ponudbeniki smejo sami določati cene.

5. Dobavna množina vsake vrste se mora v polnem obsegu dostaviti med 1. januarjem in
31. marcem 1915 monturni zalogi za deželno brambo na Dunaju.

V okviru tega roka določa domobranska uprava dobavne dneve, oziraje se po možnosti na
željo podjetnikov.

Tekom prvega polletja 1915 more domobranska uprava zahtevati 10 odstotkov večjo po-
rebnost, katera se v slučaju mobilizacije zviša na 50 odstotkov. Ista se mora dostaviti v teku
ihv mesecev po zahtevi.

Vsi predmeti se morajo dostaviti monturni zalogi za domobranstvo na Dunaju na stroške
podjetnika.

6. Ponudbeniki morajo, kolikor še niso oproščeni, vložiti vadij, oziroma kavcije v viso-
kosti 5% skupne cene za ponujane predmete.

7. Dobava se odda samo takim ponudbenikom, kateri bivajo v v državnem zboru zasto-
panih deželah in kraljevinah in v lastnih tovarnah (delavnicah) istotam izdelujejo (sestavljajo)
omenjene predmete.

8. Ponudbeniki rabijo brezpogojno sledeče v letu 1911 vnovič izdane pripomočke, kakor:

a) „Pogoje“, tičoč se dobave izdelanih oblek in opravnih predmetov za c. kr. domobrambo

in c. kr. črno vojsko;

b) navodilo za sestavo ponudb;

c) uradne tiskovine za ponudbe.

Razen tega so na razpolago:

d) navodilo, kako je sestaviti jamstveno pismo;

e) navodilo za sestavo izjave pri vlaganju rentnih knjižic c. kr. poštno-hranilničnega urada;

f) dopolnilne določbe glede dobave vadijev in kavcij potom vložnih knjižic hranilnic, rentnih
knjižic c. kr. poštno-hranilničnega urada in menjic.

Ti pripomočki se dobe v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju I., Selterstätte 24.

dobiti jih je v pregled tudi pri intendancah domobranskih ozemskih poveljstev in v vseh av-
strijskih trgovinskih in obrtnih zbornicah.

9. V domobranski monturni zalogi na Dunaju so na vpogled tudi predpisi o prevzemanju,

navedeni v poslovniku M-1, II. del, kakor tudi vzorci in popisi glede dobavnih predmetov z

eventualnimi posebnimi predpisi o prevzemanju, katerim morajo odgovarjati dobavni predmeti.

Te pripomočke morajo ponudniki vpogledati že zaraditega, ker morajo v svojih ponudbah

izrecno izjaviti, da so jim taisti znani.

Sicer se pa vzorci od domobranskega skladišča oblek dobe proti plačilu odpadle cene in

se popisi, dokler je kaj zaloge, tudi izposojujejo.

K javnemu ponudbenemu razpisu ministrstva za deželno brambo, dep XII., št. 3200 iz 1914.

Zaznamek dobavnih predmetov:

Zaporedna številka	Številka	Kosov, parov, metr., gar- niture	O z n a č b a	Po vzorcu	Po predpisu z evan- gelijem posebnih določb glede prevzela	Cene naj se ponudijo za
1	1600		klobukov iz navadne klobučevine s pritrdilnim trakom brez vrvice, emblema in peresnega čopa za deželno- bramb. peš čete	1902		
2	100		istih klobukov za deželne strelce na konjih	1902		
3	1600		vrvic za klobuk, volnenih			
4	1700		emblemov s številkami ¹ za klobuk	1894		
5	3000		peresnih čopov za klobuk	1893		
6	500		čapki s prevleko s pritrdilnim trakom in verižico za žim- natni čop, brez orla in žimnatega čopa			
7	330		orlov z izrezanimi številkami ¹ za čapko	1905	1905	
8	500		žimnatih čopov, črnih, za čapko			
9	100		žimnatih čopov, rdečih, za čapko			
10	400	m	port za čapko			
11	800		ali čako za	1895		1 m
12	600		vrvic za čapko ali čako			
13	300		čaki s pritrdilnim trakom, brez orla in brez žimnatega čopa	1908		
14	300		orlov z zapono k čaki za poljsko topničarstvo	1909	1909	
15	300		verižic oklopn. z levjo glavico			
16	300		žimnatih čopov z rozeto za čako za poljsko topničar- stvo, črnih	1908		1 kos
17	50		žimnatih čopov z rozeto za čako za poljsko topničar- stvo, rdečih			
18	1200	m	distinkt. portic za narednike in njim enake	1899	1903	
19	20000	kom.	distinkcijskih zvezd (iz celuloide)	1901	1901	100 k.
20	1200		pozlačenih narokavnikov	1897		
21	2500		širokih			
22	300	m	ozkih	1903		1 m
23	1500		narokavnikov za enoletne prostovoljce in prostovoljno dalje služeče	1904		
24	1000		narokavnikov za častniške sluga in konjske strežnike	1906	1904	
25	1200		ostrostrelnih	1906	1906	
26	800		strelnih	1901	1901	
27	100		ostrostrelskih za konjico	1907	1908	
28	300		telegrafistovskih	1906		
29	400		za topovske mojstre	1910	1910	
30	200		merilnih			
31	500	kom.	za strelce iz strojnih pušk	1908	1908	1 kom.
32	200		za cenitev daljave	1906		
33	300		za konjenico	1911		
34	400		pijonirskih			
35	200		topničarskih voznih znakov	1908	1908	
36	30000		znakov za bolniške strežnike	1906		
37	300		znakov s planinko	1908	1907	
38	200		znakov za horniste	1911		
			vrvic za topničarske poddesetnike	1908	1908	

¹ S katerimi številkami naj se dobavijo emblemi, izvedo ponudniki pri c. kr. deželno-
brambni monturni zalogi. — * Po naznanilu domobranske monturne zaloge na Dunaju.

Zaporedna številka	Številka	Kosov, parov, gar- niture	O z n a č b a	Po vzorcu	Po predpisu z evan- gelijem posebnih določb glede prevzela	Cene naj se ponudijo za
39	50000		srjaci, pletenih	1912		
40	20000	kom.	spodnjih blač, pletenih	1911	1911	1 kom.
41	8000		golenic	1910	1910	
42	1500		belih usnatih rokavic	*	1896	
43	15000	parov	volnenih rokavic	1910	1910	1 par
44	2000		ostrog za dragonce z vijaki	1905	1905	
45	42000	kom.	šalov	1908	1908	
46	20000		telovnikov, pletenih, sivo melir.	1910	1911	1 kom.
47	30000	parov	nogavic	1909	(XII-244- 1909)	1 par
48	1300	kom.	grelnih pasov iz bombaževine	1910	1910	1 kom.
49	3000	parov	ščitnikov za noge	*	*	1 par
50	2000		infanterijskih portepejev	1901	1901	
51	1600		konjeničskih portepejev			
52	500		signalnih rogov (z ustnikom) v F	1909	1910	
53	100		vrvic za obešanje signalnih rogov	1903	1899	
54	2000		vrvic za obešanje pištol brez vzmetnega kavlja	1903	1904	
55	100		sekir s cepinom	*	*	
56	100		svetilnik z nosilnim obročem	1902	1902	
57	200		svetilnik z nosilnim ročajem	*	*	
58	3000		bilježnic	1910	1910	
59	100		krampov z ročnikom			
60	100		lopat z ročnikom za pešce			
61	150		lopat z ročnikom za konjenico			
62	150		ročnih sekir z držajem	1899		1 kom.
63	100		gozdnih sekir z držajem			
64	300	kom.	meril			
65	100		ročnih žag			
66	100		razperil			
67	100		dletov			
68	100		klešč			
69	500		vrvic	1898	1904	
70	1000		sedel z jeklenimi kobaljami in trdnimi stranicami	1899	1900	
71	700		zavezalnih uzd	1908		
72	400		brzdnihi palčic brez žvalnih kaveljnov			
73	1400		desnih žvalnih kaveljnov	1899	1907	
74	1400		levih žvalnih kaveljnov			
75	1400		žvalnih verižic	1904	1904	
76	900		konjskih odej (belih)			
77	350		konjskih odej (črnih) k. M. 06, jezdne oprave za pehoto	1907	1907	
78	1200		obešalnih verižic za uzde brez pripenjal	1905	1905	
79	700		stremen	1908	1908	
80	200		sedel za vozove M. 06, ogrodje brez torbic z jermenimi in brez jermen za sedlo	1907	1907	

* Po naznanilu domobranske monturne zaloge na Dunaju.

Zaporedna številka	Številka	Kosov, parov, metr., garnitur	O z n a č b a	Po vzorcu	Po predpisu z eventual. posebnimi odločbami	Cene naj se ponudijo za
81	200		podlog iz klobučevine, črne	s sprednjo in zadnjo čepico iz usnja	desno . . .	1907 1907
82	200				levo . . .	
83	800		klajnih konopcev			1903 1903
84	600		količkov za privezavanje konj			1878 .
85	700		bincljev za konje			1902 1902
86	700		napajalnih veder			1899 1899
87	3200		krtač z ročnim jermenom			1882 1902
88	1200		česal za konje z jermenom			1886 1886
89	2000		jermen za vpletanje			1897 1900
90	3500		zadrgovanih jermen			1893 .
90a	300		adjustir. jermen z zapono za čapko			1905 1905
91	1000		naramnih pentelj za kožuhe in kožuhovinaste ulanke, črno-rumenih, volnenih			1902 1891
92	200		naramnih pentelj za bluže dalmatinskih dež. strelcev na konjih, travnozelenih			
93	500			svetlomodrih		1903 .
94	200		pentelj za plašče,	travnozelenih		1907 .
95	800			črno-rumenih		1908 .
96	400		franž za ulanke			1 kos
97	1000		trakov iz platenine			1 par
98	50000		gumbov za hlače iz aluminija			1910 1910
99	3000		belih ulanskih gumbov, velikih			
100	3000		belih ulanskih gumbov, malih			100 kosov
101	2000		gumbov za artilerijo, velikih			
102	800		gumbov za artilerijo, malih			

* Po naznanilu domobranske monturne zaloge na Dunaju.

Zaporedna številka	Številka	Kosov, parov, metr., garnitur	O z n a č b a	Po vzorcu	Po predpisu z eventual. posebnimi odločbami	Cene naj se ponudijo za
103	1000		trakov za ušesa za čevlje			1892 1898 1 m
104	5000		vrvičnih pasov za patronsko torbico			1898 1898 1 m
105	300		ustnikov za signalne rogove			1 k.
106	14000		oliv za šotorne stene prenosne šotorne oprave			1894 1900 10 k.
107	2000		velikih zapon za šotorne stene prenosne šotorne oprave			1893 1899 1 k.
108	4000		malih zapon za šotorne stene prenosne šotorne oprave			1894 1900 10 k.
109	200			ročne sekire		1895 1895
110	400			lopatate		1903 1910
111	100			gozdne sekire		1899 .
112	100			sekire s cepinom		1900 1900 1 kos
113	200			krampe		
114	200			lopatate za pehoto		1899 .
115	150			ročajeve za dleto		
116	3500			vložkov iz bičastega blaga za tornister		* * 1 gar.
117	1000			nosilnih kavljcev za patronski tornister		* * 1 kos
118	10000			vrčic za šotorne stene prenosljive šotorne oprave		1894 1900 m
119	100			lopatastih listov		
120	3600			zapornih kavljcev za infanterijski pas		1909 1905 1 kos
121	22000			5 % vrsta št. 1		
				20 % " " 2		
				40 % " " 3		
				20 % " " 4		
				5 % " " 5		
122	3200			železa za napetnice z 10 žebji		1905 1898 1 par
				dvojnatih gumbov, črno lakiranih, za ogrodje tornister		* * 100 kosov

* Po naznanilu domobranske monturne zaloge na Dunaju.

Od c. kr. ministrstva za deželno brambo.

DRAČ OSAMLJEN.

Drač, Preden so holandski častniki odpotovali, so se s posredovanjem mednarodne komisije obrnili na vstaše v Šijaku, da bi izpustili oba vjeta holandskega častnika, da bi mogla z njimi vred odpotovati v domovino. Vstaški voditelji zahteve niso odbili, a izjavili, da se morajo prej posvetovati še z onimi voditelji, ki tačas niso navzoči v Šijaku. Ob tej priliki so vstaši parlamentarjem še enkrat odločno izjavili, da se nikakor ne bodo podvrgli knezu. — Izpred Drača so odplule vse avstrijske, angleške in francoske vojne ladje, odpotovali so vsi avstrijski in nemški prostovoljci, Malisori so večinoma odšli v svoje gore, holandski častniki so odpotovali v domovino in v par dneh odidejo najbrž tudi rumunski prostovoljci. Vlada palača je izročena zgolj v varstvo italijanskih mornarjev in poveljnik italijanske bojne ladje »San Marco«, ki je edina ostala v dračskem pristanišču, je odredil, da se bo bramba kraljeve palače omejevala na njeno notranjost. Drač je skoro popolnoma prazen.

KAKO SE JE LETA 1870. PRIČELA FRANCOSKO-NEMŠKA VOJSKA.

Zelo poučen in zanimiv za sedanji čas je spomin na začetek francosko-nemške vojske leta 1870.

17. julija. Francija napove vojso Pruski.

2. avgusta. Divizija Frossard je v navzočnosti francoskega cesarja in princev odkorakala proti Saarbrücknu in ga zasedla. Mala pruska posadka — 750 mož — se umakne v največjem redu.

6. avgusta. Armada Mac Mahona je bila potolčena v bitki pri Wörthu in je bežala v največjem neredu. — Nemci osvoje Spicherenberg in vržejo divizijo Frossarda. Cela francoska armada se koncentriira v okolici Metz; nemška vojska ji korak za korakom sledi. Ravno ta čas se širi v Parizu novica, da je ujetih 25.000 Prusov, med njimi sam prestolonaslednik.

11. avgusta. Nemci odrežejo Strassburg.

14. avgusta. Nemška armada je dospela do Metz. Bazaine poizkuša prodreti, a ga nemške čete v bitki pri Courcellesu zadržijo pri Metz.

16. avgusta. Druga bitka pred Metzom pri Mars-la-Tour di Vionville.

18. avgusta. Tretja velika krvava bitka pred Metzom pri Gravelottu. Bazaine je definitivno vržen nazaj in je zaprt od vseh strani.

19. avgusta. Tretja nemška armada s prestolonaslednikom na čelu nadaljuje marš proti Parizu.

30. avgusta. Mac Mahon je potolčen pri Beaumontu.

31. avgusta in 1. septembra. Bitke pri Sedan.

2. septembra. Sedan, cela armada Mac Mahona, se uda. Cesar Napoleon vojni vjetnik.

ZRAKOPLOVSTVO V VOJSKI.

Neki strokovnjak izjava: V zrakoplovu in v aeroplanu se nikakor ne more lahko določiti točka, nad katero se nahajamo. Če se zanesemo na oko, se navadno zmotimo, kakor uči skušnja. Zato je boljše, da se uporablja črta, ki se smatra, da je vertikalna in po kateri se na zemljo meri n. pr. na zunanji strani gondule. V prostem zrakoplovu, ki se sam ne goni, to za nevelike višine zadošča; pri zrakoplovu, ki se sam goni, pa to nikakor ni mogoče. Za višje višine se za merjenje uporablja vrv, ki se rabi pri izkrcanju, a pri najmočnejših zrakoplovih tudi to odpade, ker goni lasten veter vrv od zrakoplova proč. Že to kaže, da se točka, ki se preleti, težko določi in da se težave množe, čim višje plovemo. V višini 1000 metrov se v najugodnejšem slučaju 50 do 100 metrov zmotimo, ker se mora pri merjenju računati s tri- do šeststopenjsko napako. A tudi opazovalec na zemlji težko določi, kako daleč da se nahaja zrakoplov in čez katero točko ravnokar plava, kar velja osobito takrat, če vidi, da ni zrakoplov nad njim in se zato lahko pri določitvi daljeve za več kilometrov zmoti. Napaka, ki se napravi na zemlji, je navadno še večja, kakor tista, ki jo napravi zrakoplovec.

V NEMČIJI SE NE PROGLASI MORATORIJ.

Državni komisar berlinske borze je uradno izjavil, da ni utemeljena med borzijanci razširjena govorica, po kateri se predloži državnemu zboru postava o moratoriju. Pričakovati je le, da se izda postava, s katero se vsled višje sile zavlačijo dejanja, ki nastanejo vsled pravic menic ali šekov.

Naročajte „Slovenca“!

Za vojake in vojaške novince, ki niso večji nemškega jezika, obsega knjiga »Nemščina brez učitelja« veliko tvarine, ki bo vsakemu prav mnogo koristila. I. del obsega slovnico za Slovenca - samouka. II. del pa obsega posebno poglavje za vojake s sledečo glavno vsebino: Razgovori in povelja itd. za vojaške novince. Prihod k vojakom. Najnavadnejša opravila v vojaški službi v obliki povelj. Vojni zbori. Glavna razdelitev armade. Voja moč države

v miru. C. in kr. armada. C. in kr. vojna mornarica. C. in kr. deželna bramba. Vsi razgovori, vsa povelja in vsa razlaga avstrijske vojne moči in njene razdelbe je podana v nemškem in slovenskem jeziku, tako da se vsakdo lahko na podlagi te knjižice uvede v vojaško življenje in dobi glavno podlago za razgovore za najrazličnejše druge stano in razmere, v katerih pride Slovenec v dotiko z Nemcem. Na podlagi te knjige se vsak Slovenec priuči nemškemu jeziku, da bo lahko občeval z Nemcem v navadnem, vsakdanjem življenju. Vsak del sam za se velja 1 K 20 vin., oba dela skupaj vezana pa 2 K 80 vin. in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Prošnja

računskega podčastnika ob srbski meji!

Kje bi se našel dobrodušen Slovenec, kateri bi ubogemu računskemu podčastniku v njegovih težkih dolžnostih v pisarni nekoliko olajšal delo in mu podaril star pisalni stroj, oziroma star pomnoževalni aparat (šapirograf ali kak sličan aparat). Poslati je na: Zlatoslav Planinc, računski podčastnik, 16. Traindivizion, Mostar, Hercegovina.

Dalmatinsko vino

85 h do 1 K priporoča M. Žerjav, Ljubljana, Strelška ulica 32. 2504

Učenka

se sprejme, pridna in poštena v trgovino z mešanin blagom na Gorenjskem. — Naslov pove uprava lista pod št. 2503. (Znamka za odgovor.)

MLEKAR

ki se razume na parni stroj, se sprejme tako pod jako ugodnimi pogoji. 2505 3
Več se izve pri Ivanu Vidmar, Črni vrh.

KLAUNE KONJE

kupi vsak dan cirkus Charles. Ponudbe pismeno ali ustmeno na obratni biro voz št. 62. 2502

Mirna stranka (1 oseba) išče za novembrov termin v Kamniku ali Škofljici lepo

stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin. — Ponudba pod A. W. poštnoležeče Ljubljana. 2492

Dve lepi stanovanji

z dvema sobama, predsobo in pritliklinami v I. nadstropju ob cesti ter z vporabo vrta se odda za novembrov termin v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta št. 181. Poizve se istotam

Zahvala.

Prijateljem, znancem in sploh vsem, ki so spremili blagega pokojnika

Ivana Pogorelca

poštn. pristava v pok.

k večnemu počitku, izrekamo tem potom presrečno zahvalo

V Sodražici, avgusta 1914.

2506

Žalujoci ostali.

Plenjenje ladij.

Po morskem vojnem pravu sme so-
vražnik zapleniti tudi zasebne ladje dr-
žavljanov, s katerimi se vojskuje. To pra-
vo velja na odprtem morju, v lastnih in v
obrežnih morjih. Sovražnikove ladje kakor
tudi blago na takih ladjah sovražnikova
vojna ladja lahko zarubi. Po načelu, da
zastava blago krije, se sovražnikovo blago
na ladji nevtralne države kakor tudi ne
blago nevtralne države na sovražnikovi
ladji ne sme zarubiti. Nevtralne države se
namreč kolikor mogoče malo k vojski pri-
tegnejo. A tudi nevtralna zastava ne krije
blaga, če gre za tihotapsko blago. Pojem
tihotapskega blaga se je avtentično določil
na londonski mornariški konferenci.

Deklaracija razločuje absolutno tihotapsko blago, nadalje relativno konterbando in pa proste predmete. Absolutno konterbando tvori vojni material. Po kon-
ferenci določen seznam lahko vojujoča se
stranka razširi, če gre za predmete, ki se
izključno za vojsko potrebujejo. Ti pred-
meti se zarubijo, če so namenjeni v sovraž-
nikovo ozemlje. Relativno tihotapsko blago
se zapleni, če se dokaže, da je name-
njeno za uporabo vojujoče se države ali
za njene upravne oblasti. Ne zarubijo se
industrijske surovine in fabrikati, ki se v
vojski ne rabijo. Ladja, ki vozi konter-
bando, se zarubi, če presega konterbando
po vrednosti, teži ali množini več kot po-
lovico naloženega blaga in se v tem slučaju
za kaznen vse blago zarubi. Nevtralna ladja
in njeno blago se lahko zarubi, če ladja
potuje, da vozi sovražnikove čete ali da
mu posreduje poročila.

Vojne ladje smejo na bojnem pozori-
šču vsako trgovsko ladjo preiskati. Tr-
govski ladji dá vojna ladja znamenje, da
naj obstoji; če ne uboga, ustrelj nanjo
slepo. Če ladja obstane, se poda oddelek
na ladjo, da dožene njeno narodnost in
kakovost blaga. Preiskava izostane, če
spremlja trgovsko ladjo vojna ladja pod
isto zastavo. Če se hoče trgovska ladja,
ki je ne spremlja vojna ladja, izogniti pre-
iskavi in pobege, se sme s silo ustaviti
in celo razstreliti. Če se nevtralna ladja
preiskavi s silo upre, se postopa z njo ka-
kor s sovražnikom.

Zarubljena ladja se odvede v prista-
nišče države, ki jo je zarubila. Sodišče
nato razsodi, ali naj se ladja oprosti ali
zarubi. Proti razsodbi je dopustna pri-
tožba na mednarodno razsodišče v Haagu.

Iz življenja kralja Petra.

Kralj Peter je zapustil Belgrad,
konak je osirotel. Že enkrat prej je
moral Peter nenadoma zapustiti Bel-
grad, in sicer kot 14leten princ. Ta-
krat, koncem leta 1858., so se Srbi zo-
pet enkrat pečali z načrtom, da zapo-
de svojega kneza, in ker knez Aleksan-
der, kakor se je imenoval, ni zaupal
svojim zvestim podanikom, je najprej
rešil svojega prestolonaslednika, prin-
ca Petra. Skrivoma ga je odpravil iz
Belgrada in poslal v Genf; sam mu je
kmalu sledil. Toda Peter ni pozabil Bel-
grada in še manj knežjega prestola;
kolikor starejši je prihajal, toliko bolj
se je zavzemal za Obrenoviče, ki so za
Karagjorgjeviči zasedli srbski prestol.
Nekdo mu je svetoval, naj si skuša pri-
dobiti slavo, potem si bo lažje pridobil
Srbe in vladarstvo nad njimi. Ta na-
svet je princ Peter poslušal. Ko je leta
1875. izbruhnil bosensko hercegovinski
upor proti Turčiji, je hitel Peter, pre-
oblečen v pastirja in z obrito brado, v
Belgrad. Toda knez Milan je imel do-
bre vohune; v ovčji kožuh zaviti knežji
pretendent je moral ponoči hitro zbežati.
Pobegnil je v bosenske gozde in go-

re, kjer je pod imenom Peter Mrkonjič
poveljeval vstaški četi. Toda tudi tu ni
bil varen; pojavil se je neki Srb Niko-
la, ki ga je princév pristaš Kristič
smatral za izdajalca. Vstaši so imeli
neki lesen top, ki ga je imel preizkusiti
Kristič. Kristič je velel onemu Nikoli,
naj sede na topovo cev, da bi je preveč
ne vzdignilo. Strel je počil in s topom
je bil v kose raztrgan tudi Nikola. Kri-
stič je bil svojega dejanja zelo vesel,
kajti našli so se dokazi, da je bil Niko-
la res odposlan samo zato, da »Petra
Mrkonjiča« spravi s sveta. S »slavo« pa
ni bilo nič, kajti na prvi božični dan
gori navedenega leta se je zbralo v šol-
skem poslopju v Jazurici 80 vstaških
voditeljev, ki so prosili Petra, naj ta-
koj zapusti deželo, »ker njegova na-
vzočnost ovira nadaljne vojne opera-
cije«.

Leta 1877. je poizkusil Peter z ne-
katerimi pristaši iz Oršove vdreti v Sr-
bijo; res je tudi dospel v svojo domovi-
no, toda hitro se je moral zopet umak-
niti čez Donavo, s čemer je srečno ušel
krogam srbskih mejnih straž. Malo let
kasneje je hotel izvesti enak načrt iz
Zemuna, kjer je preoblečen stanoval v
neki brodarski koči. Ponoči je nenado-
ma potrkalo, zakrinkan človek mu je
podal debelo pismo in hitro izginil. V
pismu, ki je bilo zapečaten z Milano-
vim pečatom, se je nahajal samo — ko-
nopec. Peter je razumel nežni migljaj in
takoj odpotoval v Genf, od kjer je mno-
go kasneje triumfalno odšel v Belgrad.

Premog

iz premogokopov v
St. Janžu in Mirni se
dobi v poljubnih mno-
žinah pri tvrdki

Richter & Ko.

Ljubljana
Trnovska ulica št. 25.

Telefon št. 296.

2496

Več deklet,

15 ali 16 let starih, ki so dovršile VI., VII. ali VIII.,
raz. ljud. šole, išče službe v kakem gospodinjstvu
ali kakim trgovini na deželi. — Ponudbe naj se po-
šiljajo vodstvu 8 raz. c. kr. rud. dekliske ljud,
2497 šole v Idriji.

Varuh dojenčkov

165

Sladni čaj znamka »Sladina« je rešil dojen-
čke, pri katerih so druga otroška redilna
sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je
polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku
in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se
dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K
franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy
zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena
je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na
stotine mater to vzgojenje, posnema z naj-
boljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini
zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce,
zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug
zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju.
Za bolne je Sladin izvr zdravja. Glavne
zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy,
Schönbrunnerstraße 109, Radeckypfatz 4,
Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sack-
straße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Gio-
di Quardiella 703; v Gorici Mazzoli E, trgovec;
v Celju Hočevnar, trgovec; v Celovcu Hauser
lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Vsako slovensko županstvo bodi naročeno na „Slovenca“!

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so

mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša.

Dobivajo se v pražarni,

vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski
trgovini Dunajska cesta šteč. 6.

1129

Otvoritveno naznanilo!

2488

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

centrala Frančiškanska ulica šteč. 8, telefon šteč. 97
prej pogrebni zavod Franc Doberlet

posluje

od dne 1. avgusta 1914.

Ustne, pismene ali telefonske prijave smrtnih slučajev sprejema ob
vsaki uri zavodova pisarna Frančiškanska ulica št. 8, telefon št. 97.
Da ugodim vsem željam in zahtevam p. n. občinstva, prevzame in oskrbuje
mestni pogrebni zavod vsa k pogrebništvu spadajoča naročila in vse kakoršne-
koli potrebne dobave.

Mestni pogrebni zavod se usoja hkrati opozarjati na svojo bogato za-
logo kovinskih in lesenih krst v najrazličnejši velikosti in kakovosti, mrtvaš-
kih prtov, tančic in blazin, mrliških oblek, čevljev in ročnih križcev, naglavnih
venčkov, grobnih vencev itd. itd.

Zavodov cenik in obrednik je slavnemu občinstvu na vpogled in na
razpologo v pisarni, Frančiškanska ulica št. 8.

Ravnateljstvo mestnega pogrebnege zavoda v Ljubljani.

„BALKAN“

trgovska, špedicijskain komisijska delniška družba
podružnica LJUBLJANA

Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14.—, 17.—, 20.—
„ „ dame „ 12.—, 15.—, 18.—
„ „ dečke ^{36/39} „ 10.—, 12.—
„ „ otroke K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10.—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejša vrsta od kron 1'53 naprej.

710